

Årsrapporten 2019

Årsrapporten 2019

SOCIALTILSYN ØST

Hvordan er året gået

Ved udgangen af 2019 havde alle 5 socialtilsyn i Danmark eksisteret i 6 år.

Socialtilsyn Øst er nu en etableret organisation, der drifter og samtidigt udvikler sig. Vi udvikler os i takt med vores omgivelser og bruger kontinuerligt den viden og erfaring, vi har fået siden 2014, til at kvalitetssikre og udvikle kvaliteten i de sociale tilbud og plejefamilier. Vi er meget glade for det gode samarbejde, vi har med tilbud, plejefamilier, kommuner, Socialstyrelsen, Region Sjælland og interesseorganisationer. Et samarbejde der samlet set bidrager til at sikre og udvikle god kvalitet og hjælp og støtte til socialt udsatte borgere i Danmark.

Henriette Lindberg,
Chef for Socialtilsyn Øst

Socialtilsyn Øst aflagde i 2019 i alt 2.098 tilsynsbesøg hos de 399 sociale tilbud og 1.189 plejefamilier, vi havde i vores opgaveportefølje i 2019.

I 2019 godkendte vi 17 nye tilbud og 46 nye plejefamilier.

I 2019 har vi haft særligt fokus på, hvordan tilbud og plejefamilier støtter og hjælper børn og unge med overgangen til at blive voksne. Dette fokusområde var et emne, der kom frem under vores dialoger med de kommuner, vi havde tilsynsforpligtelsen med i 2018. Vi har i forbindelse med fokusemnet interesseret os for, hvad tilbud og plejefamilier gør for at fremme den gode udvikling og for at håndtere de udfordringer, de og de unge møder i processen.

På baggrund af vores vurderinger af tilbuds og plejefamiliers kvalitet kommer vi i årsrapporten med anbefalinger til, hvordan vi mener, at kvaliteten kan udvikles yderligere hos tilbud og plejefamilier. Vi vil arbejde for, at disse anbefalinger vil blive brugt i praksis.

I 2019 opstartede vi implementering af ny lovgivning på plejefamilieområdet. En implementering, der omfatter et nyt godkendelseskoncept og en omkategorisering af samtlige plejefamiliers godkendelse. Omkategoriseringen af alle plejefamilier bliver afsluttet ved udgangen af 2020, som lovgivningen foreskriver.

Sammen med Socialtilsyn Hovedstaden gennemførte vi i 2019 en række erfa-møder for tilbuddene indenfor handicap, psykiatri/misbrug, børn og unge og BPA-myndighed. På erfa-møderne præsenterede og drøftede vi vores anbefalinger i årsrapporterne for 2018. Derudover havde vi en række faglige oplæg og fælles drøftelser.

God læselyst.

Med venlig hilsen

Henriette Lindberg

Tilsynschef

Indhold

Indledning.....	1
Metode til undersøgelse af tilbuddenes kvalitet	1
Kort beskrivelse af Socialtilsyn Øst's virke i 2019.....	3
Kvalitet i tilbuddene – Fokusemner	4
Den faglige kvalitet	4
Generel kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet	5
Plejefamilier	5
Børne- og unge tilbud	5
Voksentilbud	6
Kombinerede tilbud	6
Overgang fra barn til voksen	7
Tilbud.....	8
Plejefamilier	10
Sanktioner og dialogmøder	14
Skærpet tilsyn	14
Påbud	14
Tilbagekaldte godkendelser.....	14
Vilkår	15
Pladsantal i tilbud og plejefamilier, hvor der er truffet afgørelse om sanktion.....	15
Tema i kvalitetsmodellen.....	16
Mødetyper i den dialogbaseret tilgang til tilsynsopgaven	16
Afkørende dialogmøder	17
Dialogmøder om påtænkte afgørelser	17
Klager	18
Borgerstyret personlig assistance - BPA.....	19
Fraværsdage og personalegennemstrømning på tilbudsområdet	20
Årsrapport på Tilbudsportalen	20
Opgørelse af gennemsnitlige fraværsdage pr. månedslønnet.....	20
Opgørelse af personalegennemstrømning i %	21
Budgetter fra sociale tilbud.....	23
Frister for indberetning og behandling af budgetter	23
Behandling af budgetter	23
Medarbejdersammensætning og kompetencer	27
Økonomi	28
Budget og regnskab 2019	28
Tilsynstakster og objektive finansieringsandele.....	28
Konklusion	30

Anbefalinger	31
Bilag 1 Socialtilsyn Øst's virke i året 2019	32
Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore.....	49
Bilag 3: Socialtilsyn Øst's Økonomi	53
Bilag 4: Formålet med socialtilsynene.....	55

Indledning

Lov om Socialtilsyn, der er det bærende element i vores arbejde, har nu fungeret i 6 år, med enkelte justeringer. Lovens intension om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier, opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som værende i en positiv udvikling.

Formål og mission med socialtilsynet er beskrevet mere uddybende i [Bilag 4: Formålet med socialtilsynene](#), men det skal indledningsvis pointeres, at det er væsentligt for indfrielse af vores mission, at der sker en udstrakt grad af dialog mellem socialtilsyn og de forskellige samarbejdspartnere, sociale tilbud og plejefamilier.

Socialtilsyn Øst's årsrapport for 2019 indeholder kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser med mere. Udover de kvantitative opgørelser indeholder den også generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene.

Med udgangspunkt i vores vurderinger af kvalitetsmodellens syv temaer se [Bilag 4: Formålet med socialtilsynene side 56](#) beskriver denne årsrapport følgende:

- Hvad har socialtilsynene set af kvalitet på de syv temaer og hvad har det ført til af tiltag.
- Gennemsnitsscore på alle temaer.
- Udviklingspunkter.
- Kvalitativ gennemgang af kvaliteten baseret på tilsynskonsulenternes erfaringer og vurderinger.

Vi har også valgt at have fokus på:

- Sanktioner og dialogmøder 2019.
- BPA (borgerstyret personlig assistance).
- Fraværsdage og personalegennemstrømning på tilbudsområdet.
- Budgetter fra sociale tilbud.

Med baggrund i drøftelserne med Region Sjællands kommuner, der visiterer borgere til tilbud og plejefamilier, har vi særligt for 2019 valgt at belyse overgangen fra barn til voksen. I belysningen indgår, hvordan tilbud og plejefamilier arbejder med at gøre børn og unge klar til voksenlivet. Kommunerne finder det essentielt, at børn og unge forberedes på bedste vis til voksenlivet for at blive mest muligt selvstændige borgere.

Metode til undersøgelse af tilbuddenes kvalitet

Helt overordnet har vi valgt at belyse kvaliteten med data fra Tilsyn.dk¹ og data fra Tilbudsportalen.

Særligt i forhold til belysning af overgang fra barn til voksen suppleres data fra Tilsyn.dk med kvalitative data med udgangspunkt i fokusgruppeinterview af tilsynskonsulenter i vores socialtilsyn, hvor vi har taget udgangspunkt i følgende kriterier.

I belysningen af overgangen fra barn til voksen er der på tilbudsområdet taget udgangspunkt i:

¹ Socialtilsynets sagsstyringssystem

-
- Kriterium 1: Tilbuddet støtter borgerne i at udnytte deres fulde potentiale i forhold til skolegang, uddannelse og beskæftigelse.
 - Kriterium 2: Tilbuddet styrker borgernes kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed.
 - Kriterium 4: Tilbuddet understøtter borgernes selv- og medbestemmelse.

På plejefamilieområdet er der taget udgangspunkt i:

- Kriterium 1: Plejefamilien støtter barnet i at udnytte sit fulde potentiale i forhold til skolegang, uddannelse og beskæftigelse.
- Kriterium 2: Plejefamilien styrker barnets kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed.
- Kriterium 5: Plejefamilien understøtter barnets medbestemmelse og indflydelse på eget liv og hverdagen i plejefamilien.

Fælles for begge området er, at udstedte udviklingspunkter vil indgå, hvis det findes relevant.

Kort beskrivelse af Socialtilsyn Øst's virke i 2019

Den 31. december 2019 havde Socialtilsyn Øst tilsynsforpligtelsen med 1.100 plejefamilier og 385 sociale tilbud og misbrugsbehandlingssteder.

Vi har været på minimum ét tilsynsbesøg i samtlige af de plejefamilier og sociale tilbud, som vi har tilsynsforpligtelsen med.

Der er gennemført 2.098 tilsynsbesøg.

Antal tilsynsbesøg fordelt på tilsynstype:

- 1.913 – driftsorienterede tilsyn
- 1 – re-godkendelser
- 184 – ny-godkendelser.

Derudover har vi blandt andet truffet følgende antal afgørelser, ansøgninger m.m.:

- Ny-godkendt 46 plejefamilier og 17 sociale tilbud
- Truffet 12 afgørelser med vilkår, der indeholdt 13 vilkår
- Truffet 5 afgørelser om påbud, der indeholdt 12 påbud
- Truffet 1 afgørelse om skærpet tilsyn, der indeholdt 1 påbud
- Truffet 4 afgørelse om tilbagekaldelse af godkendelsen
- Modtaget 348 ansøgninger vedrørende væsentlige ændringer – 113 på tilbudsområdet og 235 på plejefamilieområdet
- Modtaget 73 anmodninger om aktindsigt, disse er behandlet efter henholdsvis forvaltningslovens- og offentlighedslovens regler
- Modtaget og behandlet 266 henvendelser om bekymrende forhold – whistleblowordningen.

Tilsynsopgaverne i 2019 blev udført af 72 medarbejdere – 52 tilsynskonsulenter, 16 stabsmedarbejdere og 4 ledere.

Pr. 31. december 2019 var der i de plejefamilier, vi har tilsynsforpligtelsen med, 2.229 godkendte pladser. Det er et fald på 2,6 % i forhold til 2018.

Der er en mindre stigning i antal ledige pladser på plejefamilieområdet på 1,2 % sammenlignet med 2018.

I [Bilag 1 Socialtilsyn Øst's virke i året 2019](#) findes uddybning af ovenstående tal.

Kvalitet i tilbuddene – Fokusemner

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud, at tilbuddet ud fra en samlet vurdering har den fornødne kvalitet jævnfør lov om socialtilsyn § 6. Kvalitetsvurderingerne foretages ud fra kvalitetsmodellen, som fremgår af bilag 1 og 2 til bekendtgørelsen om socialtilsyn.

Socialtilsynets årsrapport skal indeholde kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser og lignende, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 21. Udover de kvantitative opgørelser, skal socialtilsynets årsrapport også indeholde generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 21, stk. 3. Indholdet i socialtilsynets årsrapport kan endvidere rumme socialtilsynets overvejelser om udvalgte fokuspunkter, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 21, stk. 4.

Scorerne er et udtryk for en bedømmelse af, om tilbuddet lever op til de enkelte indikatorer. Det betyder for eksempel, at et tilbud der opnår fem i bedømmelse, stadig kan have udviklingspunkter at arbejde med.

Den faglige kvalitet

Den faglige kvalitet skal her forstås som en kvalitetsopfattelse, der er fastlagt af lovgivningen og kvalitetsmodellen, som er baseret på standarder og indikatorer for kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilierne. Vurderingen af et socialt tilbuds eller en plejefamilies samlede kvalitet sker ud fra en samlet faglig vurdering inden for rammerne af temaerne under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Hvis socialtilsynet vurderer, at det vil være relevant for kvalitetsvurderingen, kan de inden for rammerne af temaerne i kvalitetsmodellen vælge at inddrage andre forhold.

Generel kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet

Den generelle kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet, belyses ud fra de scorer og bedømmelser, der er givet inden for hvert af de syv temaer i kvalitetsmodellen. I datagrundlaget indgår ny-godkendte plejefamilier og tilbud ikke, da disse tilsynstyper ikke skal have scorer, men får en bedømmelse på indikatorniveau – *Forventes at kunne opfylde indikatoren* eller *Forventes ikke at kunne opfylde indikatoren*. Disse bedømmelser understøttes af en prosatekst, udarbejdet på baggrund af tilsynsbesøget og det indkomne materiale m.m.

Plejefamilier

Vi har gennemført 1.330 tilsyn fordelt på 1.189 plejefamilier.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet i plejefamilierne, hvilket ses i **Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**. Vi vurderer, at plejefamilierne kontinuerligt arbejder med kvaliteten, både for at fastholde den, men også for at højne den. Vi kan se en større søgning på de af os udbudte kurser, derudover oplyser plejefamilierne, at de i større grad end tidligere er opsøgende på kompetenceudvikling og supervision. Det er dog et punkt, der fortsat skal arbejdes med, og ud fra plejefamiliernes udsagn kan kommunerne blive bedre til at udbyde relevante kurser.

55 % af de plejefamilier vi har ny-godkendt i perioden 2015-2019 er fortsat aktive pr. 31. december 2019, se **Tabel 11: Antal ny-godkendte plejefamilier i perioden 2015-2019 – Fortsat aktive**.

Som det fremgår af nedenstående diagrammer, er det væsentligt at bemærke, at der er et fald på 2,6 % i antal godkendte pladser på plejefamilieområdet i forhold til 2018, og der er en mindre stigning i antal ledige pladser på 1,2 % sammenlignet med 2018.

Diagram 1: Udvikling i aktive godkendte plejefamilier

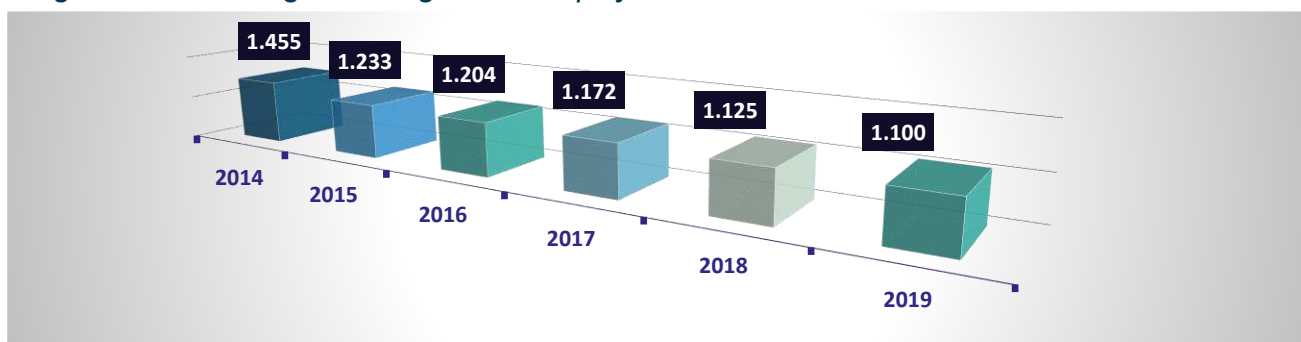
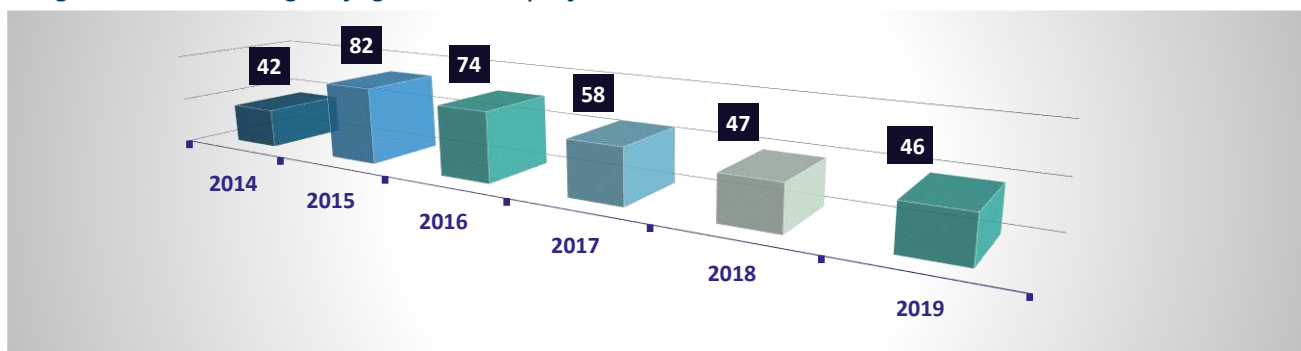

Diagram 2: Udvikling i ny-godkendte plejefamilier

Børne- og unge tilbud

Vi har gennemført 73 tilsyn fordelt på 55 børne- og unge tilbud.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet i børne- og unge tilbud, se [Diagram 18: Udvikling i den gennemsnitlige score – Børn og unge tilbud](#). Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Overordnet set vurderes det, at tilbuddene arbejder med de udviklingspunkter, der fremgår af de enkelte tilsynsrapporter.

Voksenteilbud

Vi har gennemført 295 tilsyn fordelt på 225 voksenteilbud.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet på voksenområdet, se [Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score – Voksen tilbud](#). Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Som i 2018 har vi vurderet, at der arbejdes fokuseret med udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne. Der er større tendens til, at borgerne inddrages i de mål der sættes, og hvordan målene skal effektueres.

Kombinerede tilbud

Vi har gennemført 157 tilsyn fordelt på 119 kombinerede tilbud.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet på de kombinerede tilbud, se [Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Kombinerede tilbud](#). Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Overgang fra barn til voksen

I 2019 har vi haft særligt fokus på, hvordan tilbud og plejefamilier støtter og hjælper børn og unge med overgangen til at blive voksne. Valget af dette fokus kom frem under og efter drøftelser med Region Sjællands kommuner, der visiterer borgere til tilbud og plejefamilier. Kommunerne finder det essentielt, at børn og unge forberedes på bedste vis til voksenlivet for at blive mest muligt selvstændige borgere. Fokusemnet belyses ud fra årets kvalitetsvurderinger, herunder udviklingspunkter samt fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter fra hhv. tilbuds- og plejefamilieområdet.

Med udgangspunkt i kvalitetsmodellen undersøgte socialtilsynet tilbuddenes og plejefamiliernes indsatser for at fremme børns og unges udvikling. Vi har i forbindelse med fokusemnet interesseret os for, hvad tilbud og plejefamilier gør for at fremme den gode udvikling og for at håndtere de udfordringer, de og de unge møder i processen.

Indsatserne omhandler de rammer og den hverdag, som tilbud og plejefamilier skaber med og for børn og unge i deres tilbud, og som skal bidrage til, at børnene og de unge udvikler de personlige, sociale og faglige kompetencer, der skal til for at komme til at leve et så selvstændigt liv som muligt i overensstemmelse med egne ønsker og behov.

Indsatserne omhandler også de nødvendige samarbejdsrelationer og løsninger for børnene og de unge i forbindelse med konkrete overgange, f.eks. mellem forskellige skoletilbud, mellem skole og ungdomsuddannelse, og når den unge fylder 18 år. Sociale tilbud og plejefamilier påtager sig ansvaret for at fastholde myndigheders fokus på at finde de mest hensigtsmæssige løsninger, baseret på det indgående kendskab de har til den enkelte.

Handleplanerne er centrale i samarbejdet mellem myndighed og anbringelsessted. Det er her de vigtigste mål for anbringelsen fremgår, og generelt ser vi, at sociale tilbud og plejefamilier forholder sig til målene ved at arbejde efter dem og i samarbejdet med myndigheden bidrage til, at de afspejler barnets eller den unges udfordringer og aktuelle situation. I de tilfælde, hvor tilbuddet eller plejefamilien ikke har kendskab til eller arbejder aktivt med målene i handleplanen, vil socialtilsynet handle tilsynsmæssigt på det, f.eks. ved at opstille et udviklingspunkt. Det gælder også, hvis der ikke findes en opdateret handleplan.

I tilsyn med tilbud og plejefamilier får vi kendskab til deres tilgang til samarbejde med forskellige eksterne aktører omkring børnene og de unge, herunder handlekommuner. I forbindelse med at de unge nærmer sig 18 år, kræver det en særlig indsats for tilbud og plejefamilier at støtte den unge. Det handler både om at være der for den unge, når der er usikkerhed om skole eller uddannelses tilbud og ikke mindst om, hvorvidt en anbringelse kan fortsætte som efterværn, eller den unge skal bo et andet sted. Det kan også handle om, at den unge tilegner sig konkrete kompetencer, som er nødvendige for at kunne klare sig selv. Tilbud og plejefamilier har her et stærkt fokus på, hvad der skal til for, at den unge formår at fastholde et eventuelt uddannelses tilbud, når den unge eventuelt skal flytte fra anbringelsesstedet.

Overgangen i forbindelse med, at den unge bliver 18 år, er ofte en meget usikker tid, og tilbuddene og plejefamilierne tager opgaven på sig, og gør hvad de kan for at bidrage til, at den unge kan få en afklaring i så god tid som muligt. Handlekommunernes tilrettelæggelse af arbejdet i forbindelse med denne afklaring opleves dog ikke altid af plejefamilier og tilbud som hensigtsmæssig og fremmende for et godt forløb for de unge.

Udsnit af vejledning om indsatser og særlig støtte til børn og unge og deres familier nr. 9.142 af 26/02/2019 pkt. 222

”I handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstilles konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse, så den unge bliver forberedt på senere at få så selvstændig en voksertilværelse som muligt. Der bør i forbindelse med fastsættelsen af disse mål indgå overvejelser om, hvilket forløb den unge bør have før og efter sin 18-års fødselsdag, herunder være fokus på hvilke konkrete initiativer, der er nødvendige for at sikre en god overgang. I forlængelse heraf vil det være særligt relevant at have fokus på, hvordan det sikres, at den unge tilegner sig de nødvendige kompetencer for at kunne klare sig selv. Der kan f.eks. være tale om et særligt fokus på fastholdelse i uddannelse, fremtidige jobmuligheder, husholdningsøkonomi, tøjvask m.v. I forhold til unge med funktionsnedsættelse bør kommunen være opmærksom på, at der på grund af funktionsnedsættelsen kan være behov for at opretholde en anbringelse efter § 76 a eller for iværksættelse af støtte efter servicelovens voksenbestemmelser umiddelbart ved den unges fyldte 18. år, hvilket bør indgå i handleplanen.”

De følgende afsnit omhandler henholdsvis tilbuds og plejefamiliers indsats for at støtte børn og unge i hverdagen og specifikt ved overgangen til voksenlivet. Som tidligere nævnt belyses dette ud fra årets kvalitetsvurderinger i udvalgte kriterier og indikatorer, herunder udviklingspunkter samt fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter fra hhv. tilbuds- og plejefamilieområdet.

Tilbud

Det er vores vurdering, at tilbuddenes kvalitet i forhold til at understøtte børnenes og de unges skolegang, uddannelse og eventuel beskæftigelse er høj, og at der arbejdes helhedsorienteret for at sikre, at individuelle mål opnås. Se gennemsnitsscore på temaet Uddannelse og beskæftigelse **Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore.**

Tilbuddene er optagede af og efterspørger konkrete, klare mål for anbringelsen, og at de justeres løbende svarende til børnenes og de unges aktuelle situation. Tilbuddene har desuden skærpet deres opmærksomhed på, om der i forbindelse med visitationen til tilbuddet er taget beslutning om at visitere barnet eller den unge til et skole-, uddannelses- eller beskæftigelsestilbud, og om der ligger konkrete aftaler, så barnet eller den unge hurtigt kan komme i gang. Hvor ordinære skole- eller uddannelsestilbud ikke er en mulighed, forsøger tilbuddene at skabe andre aktiviteter i form af f.eks. hjemmeundervisning eller andre alternative tilbud - cafeer, byggeprojekter m.m.

I forhold til at finde og fastholde de rette skole-, uddannelses- og beskæftigelsestilbud har tilbuddene et tæt samarbejde med UU-vejledningen, og de unge deltager i brobygningsforløb og praktikker. Hvis barnet eller den unge mistrives, benytter tilbuddene alle relevante samarbejdspartnere f.eks. andre skoler, kommunen med flere, og nogle tilbud har over årene udviklet tætte samarbejdsrelationer med konkrete aktører, som de trækker på for at finde løsninger, der kan fremme trivslen for barnet eller den unge. Det ses generelt, at tilbuddene er gode til at hjælpe den unge med at finde praktikpladser og fritidsjobs.

Tilbuddene betragter *stabilt fremmøde* som fremmøde hver dag, hvilket generelt lykkes. Vi scorer lavt i kvalitetsmodellens vurdering, hvis der ikke er stabilt fremmøde, hvilket i nogen grad kan motivere tilbuddene til at lægge yderligere vægt på et stabilt fremmøde i børnenes og de unges dagtilbud, grundskoletilbud, uddannelsestilbud eller beskæftigelse. Da mange forhold har betydning for et barns eller en ungs mødestabilitet, har tilbuddene opmærksomhed på den individuelt tilrettelagte

støtte, og at der i perioder kan findes løsninger for at kompensere for barnets eller den unges fravær i skole eller uddannelse. Et tilbud til en ung kan f.eks. være at følge pedellen og hjælpe denne, hvilket skal bidrage til indhold i hverdagen, eventuelt indtil et andet tilbud er på plads. Tilbuddene benytter i sjælden grad, at der afsættes ressourcer til, at en pædagog eller anden medarbejder deltager i de forskellige aktiviteter sammen med den unge.

Der er stor opmærksomhed på at skabe tydelige rammer og rytmer for børnene og de unge, og at det er en vigtig kompetence at kunne fastholde en rytme over hverdagen og døgnet. Der er derfor ofte konkrete mål om, at børnene og de unge skal kunne stå op om morgenen. Desuden er der fokus på søvn, kost, hjælp til at komme ordentlig tid i seng og brug af telefon og andre medier efter sengetid. Nogle tilbud benytter strukturerende redskaber i form af døgnskemaer, der er individuelt tilpassede, og hvor metoderne er individuelt aftalt og udviklet i samarbejde med den enkelte, så støtten ydes på den mest hensigtsmæssige måde.

Tilbuddene har fokus på at støtte børnene og de unge i at udvikle størst mulig selvstændighed i mange af hverdagens aktiviteter, dog altid under hensyntagen til individuelle sårbarheder og dagsform.

Mange tilbud transporterer børn og unge til skole og uddannelses tilbud, men har sideløbende opmærksomhed på, at de unge lærer at transportere sig selv på cykel eller med offentlig transport. Der kan derudover være en vis prestige i at have knallertkørekort og egen knallert, hvilket nogle tilbud støtter op om mulighederne for.

Tilbuddene opstiller i stigende grad konkrete, individuelle mål i samarbejde med børnene og de unge i forhold til at understøtte udvikling af kompetencer til at indgå i sociale relationer og at leve et så selvstændigt liv som muligt. Se gennemsnitsscore på temaet **Selvstændighed og relationer Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore**. Vi vurderer dog, at tilbuddene i endnu højere grad kan arbejde med at inddrage børnene og de unge i målarbejdet. Det betyder, at vi i flere tilfælde har givet udviklingspunkter til tilbuddene.

Børnenes og de unges deltagelse i fritidsaktiviteter er en mulighed for at skabe relationer uden for tilbuddet og for at udvikle sociale kompetencer. Tilbuddene vil lære deres børn og unge, at det er naturligt at gå til en fritidsaktivitet, hvorfor der arbejdes godt med at finde fritidsaktiviteter. Nogle tilbud støtter op om børnenes og de unges venskaber med andre ved f.eks. at tillade, at der afholdes gamerweekender, hvor venner uden for tilbuddet kommer og spiller, hvilket har stor værdi for børnene eller de unge.

Tilbuddene arbejder pædagogisk med at skabe muligheder for, at de unge indgår i sociale sammenhænge, da mange helst bare vil være på deres værelse med iPad, computer eller lignende. Det opleves, at de unge er mere selektive i forhold til børnene, når det kommer til valg om, hvilke relationer de vil indgå i. Nogle tilbud oplyser, at der er størst succes i forhold til at få de unge til at indgå i de sociale aktiviteter, hvis en medarbejder fra tilbuddet også deltager.

Børnene og de unge deltager til tider som samlet gruppe i forskellige aktiviteter, f.eks. Skt. Hans og byfester. Der er også nogle tilbud, der inviterer lokalsamfundet til arrangementer, som tilbuddene afholder. Der er flere eksempler på forskellige aktiviteter, som børnene og de unge deltager i, blandt andet ungdomsklubber, fitness, skaterbane m.m. Der deltages både individuelt og i grupper i aktiviteterne uden for tilbuddet, og især i de mindre lokalsamfund indgår tilbuddene aktivt og synligt som en del af det lokale miljø. For børn og unge med handicap gør det sig gældende, at de mere deltager i festivaler og lignende.

Tilbuddene arbejder med at styrke de sociale relationer i tilbuddet ved generelt at have fokus på at skabe et miljø, hvor børnene og de unge lærer at forstå hinanden og være opmærksomme på hinandens behov. Nogle tilbud arbejder systematisk med at træne sociale færdigheder.

I forbindelse med tilsynsbesøg har vi lejlighed til at interviewe børn og unge i tilbuddene og tale med dem om deres hverdag. Vores interview med børn og unge er især givende og oplysende, når det foregår i forbindelse med rundvisning på tilbuddet eller i forbindelse med en aktivitet, f.eks. en gåtur, tegning, boldspil m.m. I disse interview hører vi generelt, at børnene og de unge føler sig hørt, respekteret og anerkendt i tilbuddene. Vi anbefaler derfor, at tilbuddene, for at opretholde de høje scorer, fortsætter med at have fokus på det. Se gennemsnitsscore på temaet Sundhed og trivsel **Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore**. Når de ikke føler sig hørt, er der i langt de fleste tilfælde gode muligheder for at sige det til tilbuddet. Det er vores indtryk, at tilbuddene er gode til at respektere forskellige ønsker, f.eks. er det ok at være vegetar, og der er mulighed for at komme med ønsker til, hvilken mad der skal serveres. Derudover oplever børnene og de unge, at de bliver anerkendt blandt andet i forbindelse med accept af seksualitet og personligt udtryk og det at kunne sige fra overfor biologiske forældre m.m.

I forbindelse med tilsynsbesøg spørger vi, om børnene og de unge har adgang til deres penge, og om de må bruge deres penge til det, de har lyst til. Derudover interesserer vi os for, om der bliver talt med børnene og de unge om hensigtsmæssig brug af penge. Tilbuddene oplyser, at de arbejder med at gøre børnene og de unge økonomisk bevidste, hvilket understøttes af børnenes og de unges udtalelser og gennemsnitsscoren på tema Sundhed og trivsel, se **Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore**.

Børnene og de unge inddrages generelt i og har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv og hverdagen i tilbuddet i overensstemmelse med deres ønsker og behov. Vi anbefaler derfor, at tilbuddene, for at opretholde de høje scorer, fortsætter med at have fokus på det. Tilbuddene har stort set alle en struktur, hvor husmøder eller børnemøder er et vigtigt omdrejningspunkt for børnenes og de unges mulighed for at bidrage til beslutninger om hverdagen i tilbuddet. Et hyppigt emne på disse møder er tilbuddets madplaner, som det blandt andet er muligt at komme med input til. Der indgår pædagogiske overvejelser på alle de områder, hvor børnene og de unge har indflydelse, og nogle tilbud eksperimenterer med den rette form. For nogle tilbud er det en udfordring at gøre det attraktivt at deltage i husmøder eller børnemøder, selv om børnene og de unge selv kan sætte punkter på møderne. Tiltag for at gøre møderne attraktive er også at inddele efter alder og nogle gange køn. Børnene og de unge oplever generelt, at de har indflydelse på ferie, mad, samværsregler m.m.

Det er afgørende for udviklingen til at blive et selvstændigt og kompetent menneske, at tilbuddene arbejder med at børnene og de unge har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv. Tilbuddene scorer på indikator 4.b *Borgerne inddrages i og har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv og hverdagen i tilbuddet i overensstemmelse med deres ønsker og behov* i gennemsnit 4,2. I 59 % af tilsynene, er der i indikator 4.b scoret 4. Der er ikke scoret hverken 1 eller 2 i nogle af tilsynene i 2019. På baggrund af disse scorer og i kombination med observationer og interview med tilbuddene, børnene og de unge kan vi se, at tilbuddene generelt arbejder godt med at børnene og de unge har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv.

Plejefamilier

Handleplanen er et centralt styringsværktøj for såvel anbringende kommune som for plejefamilien, og socialtilsynet forholder sig til plejefamiliens kvalitet i relation til at arbejde med mål i handleplanen i kvalitetsmodellens tema Målgruppe, metoder og resultater. Se gennemsnitsscore på temaet i **Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**. Generelt oplever vi en god kvalitet og refleksion over, hvordan der kan arbejdes med at opfylde mål for anbringelsen, og hvordan plejefamilien kan bidrage til den løbende evaluering og justering af handleplanens mål. I de tilfælde, hvor plejefamilierne ikke modtager en handleplan, eller hvor den ikke justeres, så den svarer til plejebarnets aktuelle situation, mangler såvel plejefamilie som anbringende kommune noget at navigere

efter i tilrettelæggelse af indsatsen for plejebarnet. Plejefamilierne fortæller os, at der i disse situationer ofte arbejdes efter mål, der er formidlet mundtligt.

Der er stor forskel på, hvordan plejefamilierne arbejder med, at barnet eller den unge tilmeldes det relevante og ønskede skole-, uddannelses- eller beskæftigelsestilbud. For plejefamilierne er det centralt, at der sker en koordinering, og at de og plejebarnet kan få relevant vejledning og støtte fra såvel anbringende kommune som den stedlige kommune, herunder UU-vejleder, når der skal tages beslutninger. Det er vores vurdering, at en større sikkerhed for, at der i hvert tilfælde nedfældes specifikke mål for uddannelse og beskæftigelse, vil styrke kvaliteten af plejefamiliernes arbejde på dette område.

Generelt tager plejefamilierne opgaven på sig og støtter deres plejebørn bedst muligt, f.eks. ved at undersøge muligheder, opsøge kendte samarbejdsrelationer, herunder skoler, uddannelsessteder og praktiksteder. Plejefamilierne gør desuden meget ud af at formidle deres viden om plejebarnets særlige ressourcer, behov og ønsker til de myndigheder, der skal beslutte, hvilket tilbud barnet eller den unge kan få.

I forhold til om barnet eller den unge har et stabilt fremmøde i sit dagtilbud, grundskoletilbud, uddannelsestilbud eller beskæftigelse siger plejefamilierne, at man **skal** have fremmøde, og at der sættes en ære i at lære barnet/den unge om dette. Generelt vurderes det, at plejefamilierne er gode til at motivere til og fastholde børnene eller de unge til et stabilt fremmøde. Se gennemsnitsscore på temaet Uddannelse og beskæftigelse **Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**. Det er nemmest for plejefamilierne at motivere til et stabilt fremmøde, når plejebarnet er i skolealderen. Samvær med biologiske forældre kan have indflydelse på plejebørns fremmøde i dagtilbud, skoletilbud, uddannelse eller beskæftigelse. Samvær planlægges efter aftale med anbringende kommune. Når der er udfordringer med stabilt fremmøde, går plejefamilierne i de fleste tilfælde i dialog med relevante parter, f.eks. skolen og sagsbehandler, for at finde løsninger, der kan fremme plejebarnets trivsel og et stabilt fremmøde. Et ikke stabilt fremmøde kan udløse en lav score i indikatoren og eventuelt et udviklingspunkt fra socialtilsynet. Det er afgørende for plejefamiliernes mulighed for at sikre god kvalitet for de indskrevne plejebørn, at de i situationer med ustabil fremmøde kan få hurtig sparring og hjælp fra anbringende kommune, når de efterspørger det.

Plejefamilierne har fokus på at støtte deres plejebørn i at udvikle størst mulig selvstændighed i mange af hverdagens aktiviteter.

I mange plejefamilier indgår barnet eller den unge selv i arbejdet med at smøre en madpakke og pakke taske, men altid med opbakning og støtte ud fra den enkeltes behov, alder og modenhed.

Plejefamilierne gør, hvad de kan, for at barnet eller den unge selv kan transportere sig til og fra skole/uddannelse, men hvor det er nødvendigt, køres barnet eller den unge. Det kan være enkelte dage i forbindelse med nye transportveje, eller hvis plejefamilien bor langt fra offentlig transport. Derudover støtter plejefamilierne med lektier, både fagligt hvor det er relevant og med at være velforberedt til skole og uddannelse. Der er naturligvis forskel på plejefamiliernes ressourcer i forhold til det faglige.

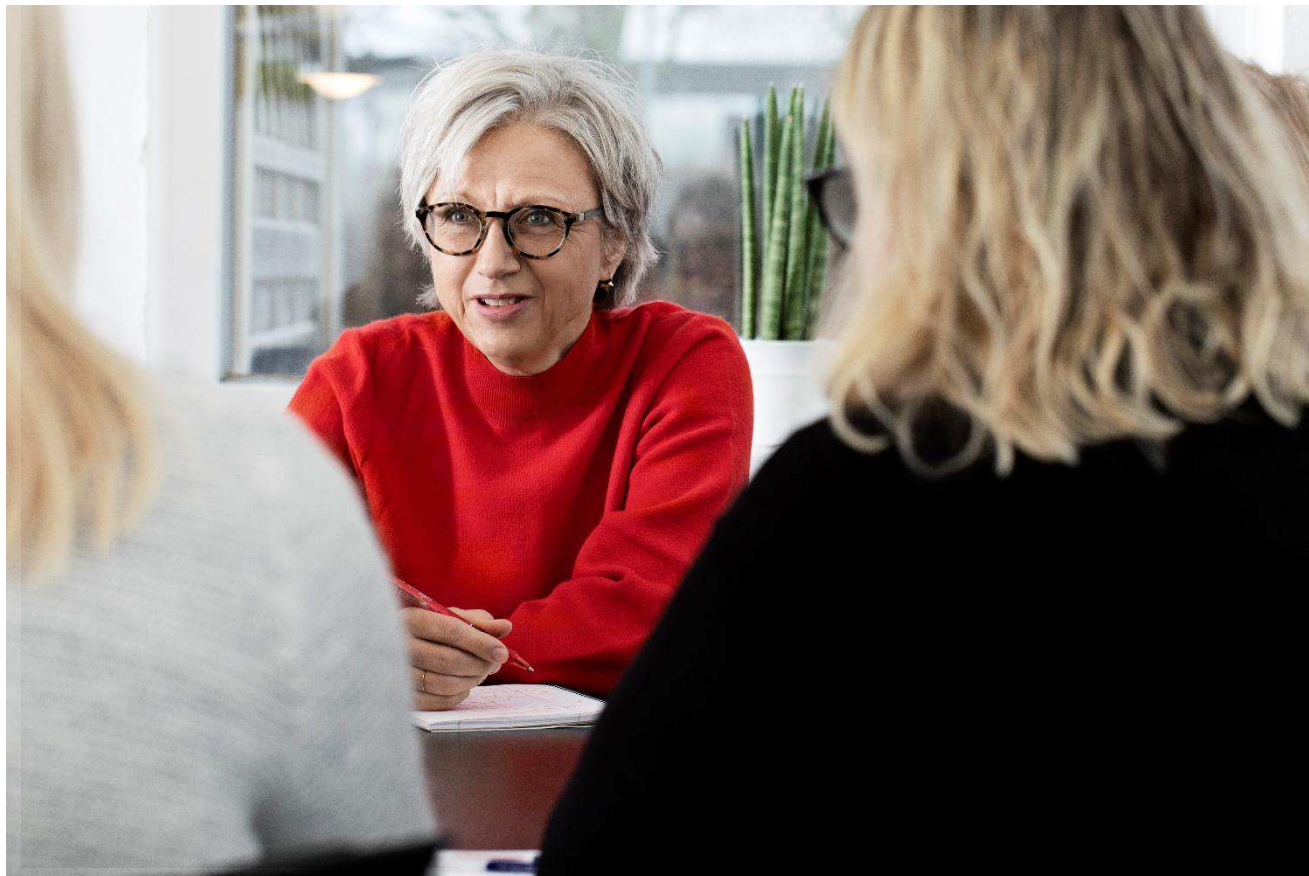
Det er vores vurdering, at plejefamilierne er meget opmærksomme på at lære de unge om budget, økonomi, hævekort, opsparing, e-Boks, søge SU, forny togkort m.m. Se gennemsnitsscore på temaet Sundhed og trivsel **Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**. De fleste plejefamilier forholder sig aktivt til, om et plejebarns værelse er placeret og indrettet svarende til plejebarnets alder, behov og ønsker, f.eks. med egen indgang. Derudover lærer plejeforældrene barnet eller den unge at rydde op, købe ind og vaske tøj m.m. i overensstemmelse med alder og modenhed.

Plejefamilierne er generelt gode til at sikre, at plejebørn indgår i sociale aktiviteter i det omgivende samfund. Plejefamilierne er engagerede i lokale foreninger, og børnene eller de unge bliver en del af

det. Der arbejdes godt i plejefamilier med at finde det rigtige fritidstilbud til deres plejebørn ud fra behov, lyst og interesse, også selvom det er noget andet, end resten af familien har lyst til. Nogle plejefamilier oplever, at anbringende kommune ikke støtter op om plejebørns ønskede fritidsaktivitet, hvis det er en dyr aktivitet. Nogle plejefamilier kan desuden have svært ved at finde relevante fritidsaktiviteter eller er mere tilbageholdende med det, når plejebarnet har det svært. Her har plejefamiliernes overskud stor betydning, da plejefamilien skal bruge tid og ressourcer på at støtte aktivt op om deltagelsen.

Flere plejefamilier indgår i sociale netværk med andre plejefamilier, f.eks. på campingpladser, og de er også med i netværksgrupper bestående af andre plejefamilier, hvor plejebørnene kan udvikle relationer med andre plejebørn.

I langt de fleste tilfælde har barnet eller den unge en fortrolig relation til en eller flere voksne, der har en positiv betydning for barnets/den unges liv. Når vi spørger til det i forbindelse med tilsyn, oplyser plejebørn og plejefamilier, at der ofte også findes en fortrolig voksen, som er en anden end plejeforældrene. Plejefamilierne kan opleve det som en fordel, at der er andre resourcepersoner, som kender barnet eller den unge, f.eks. en skolelærer. Andre gange kan plejebarnet finde fortrolighed med andre voksne, hvor plejefamilien kan have tvivl om det hensigtsmæssige i en tæt relation. Det er vores vurdering, at børnene eller de unge oftest selv stopper eller begrænser en eventuelt usund relation, når de bliver ældre. Plejefamilierne er gode til at tale med plejebørn om deres relationer, og nogle kunne ønske sig yderligere støtte fra anbringende kommune i den forbindelse. Plejefamilierne støtter op om relationer til f.eks. biologiske forældre efter aftale med anbringende kommune og ud fra barnets eller den unges ønsker, og de støtter barnet eller den unge i at være i relationen. En fortrolig voksen kan også være plejeforældrenes fraflyttede biologiske børn eller andre fraflyttede plejebørn, samt plejeforældrenes forældre.

I interview med plejebørn, fortæller de, at de generelt bliver hørt, respekteret og anerkendt i plejefamilierne. Se gennemsnitsscore på temaet Sundhed og trivsel **Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**. Hvis børnene eller de unge er kedede af det, bliver deres signaler set, og plejeforældrene spørger ind til, hvordan de har det. Børnene eller de unge behøver ikke altid sige, at de er kedede af det, for at blive set og lyttet til, da plejefamilierne generelt er opmærksomme på, hvordan de trives. Plejebørnene føler sig ofte som en del af familien. Nogle biologiske forældre oplever også, at deres børn bliver hørt, respekteret og anerkendt.

Generelt bliver børnene eller de unge inddraget i og har indflydelse på beslutninger vedrørende dem selv og på hverdagen i plejefamilien i overensstemmelse med alder og modenhed. Plejebørnene har indflydelse på mad, tøj, hvem de må lege med, fritidsaktiviteter, ferier, hvornår de skal være hjemme, hvornår der skal laves lektier, samvær med biologiske forældre, kæreste m.m. De unge i plejefamilierne oplyser, at de bliver lært om brugen af prævention, fester, alkohol m.m.

Når plejebørn nærmer sig de 18 år, fylder fremtiden meget for de unge og for plejefamilierne, da det skal afklares, om den unge skal flytte i egen bolig med eller uden støtte, i et tilbud eller kan blive i plejefamilien i efterværn, hvilket mange unge ønsker. Denne afklaringsproces giver ofte anledning til utryghed hos den unge og hos plejefamilien. Sammenhængen mellem den unges anbringelse og et eventuelt uddannelsesforløb skal sikres, og mange plejefamilier udtrykker et ønske om, at de to vigtige elementer i den unges liv kan ses i sammenhæng med hinanden og koordineres i højere grad, så den unge træder ind i voksenlivet med de bedste forudsætninger.

Det er afgørende for udviklingen til at blive et selvstændigt og kompetent menneske, at plejefamilierne arbejder med, at børnene og de unge har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv. Plejefamilierne scorer på indikator 5.b *Barnet inddrages i og har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv og på hverdagen i plejefamilien i overensstemmelse med alder og modenhed* i gennemsnit 4,6. I 68 % af tilsynene, er der i indikator 5.b scoret 5. Der er ikke scoret 1 i nogle af tilsynene i 2019. På baggrund af disse scorere og i kombination med observationer og interview med plejefamilierne, børnene og de unge kan vi se, at plejefamilierne generelt arbejder godt med, at børnene og de unge har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv.

Sanktioner og dialogmøder

I lovgivningen er der hjemmel til at udstede sanktioner til tilbud og plejefamilier, der af den ene eller anden årsag, ikke lever op til kvaliteten i kvalitetsmodellen. Der er i lovgivningen givet mulighed for at udstede følgende sanktioner:

- Skærpet tilsyn.
- Påbud.
- Tilbagekaldelse af godkendelsen.
- Vilkår.

Skærpet tilsyn

Et skærpet tilsyn, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 7, er et tilsyn, hvor der er ekstra fokus på det enkelte tilbud eller plejefamilie, som er afstedkommet efter, at et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse har været gennemført. Det skærpede tilsyn kan være anvendt, hvis der har været bekymringer i forhold til tilbuddets kvalitet, som der skal rettes op på. Ved et skærpet tilsyn pålægges tilbuddet eller plejefamilien et eller flere påbud, som skal efterleves.

At være underlagt skærpet tilsyn er en afgørelse, der kan træffes for en periode på op til tre måneder ad gangen, jævnfør lov om socialtilsyn § 8, stk. 1, og som kan forlænges én gang for en periode på op til tre måneder. Tilbud der er underlagt skærpet tilsyn, skal betale en ekstra takst svarende til 10 % af den årlige tilsynstakst pr. påbegyndt måned, som det skærpet tilsyn omfatter, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 33.

Hvis et skærpet tilsyn forlænges yderligere i op til tre måneder, tæller det som et nyt skærpet tilsyn.

En afgørelse om skærpet tilsyn vil altid indeholde påbud. I en afgørelse kan der godt udstedes flere påbud.

Påbud

Der kan iværksættes påbud, jævnfør lov om socialtilsyn § 8, stk. 2, når der ved et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse er konstateret forhold, som påkræver handling fra tilbuddets eller plejefamiliens side, hvis socialtilsynet fortsat skal kunne godkende tilbuddet.

Påbuddene beskriver de forhold, som tilbuddet eller plejefamilien skal rette op på, som forudsætning for fortsat at kunne være godkendt, og socialtilsynet skal anføre en frist for opfyldelse af påbuddet, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 10.

Manglende overholdelse af et påbud kan enten føre til, at godkendelse af tilbuddet tilbagekaldes, eller at godkendelsen ændres i overensstemmelse med, hvad de faktiske forhold i tilbuddet viser².

Tilbagekaldte godkendelser

Socialtilsynet kan, jævnfør lov om socialtilsyn § 5, stk. 7, træffe afgørelse om ophør af godkendelse. Der er i bekendtgørelse om socialtilsyn § 7, stk. 3 mulighed for at træffe afgørelse om at bringe en godkendelse til ophør straks, hvis særlige forhold gør dette påkrævet.

² Vejledning om socialtilsyn pkt. 241

Vilkår

Vilkår er en sanktionsmulighed. Socialtilsynet træffer efter ansøgning, afgørelse om godkendelse som generelt egnet tilbud eller plejefamilie. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke opfylder betingelserne for godkendelse, kan socialtilsynet i forbindelse med godkendelsen fastsætte vilkår, jævnfør lov om socialtilsyn § 5, stk. 5. I henhold til lovgivningen skal socialtilsynet knytte frister til et vilkår.

Godkendelse med vilkår kan være særligt relevant for nye tilbud, som ikke har en eksisterende godkendelse. Vilkårene samt fristen for vilkårenes opfyldelse fremgår altid af afgørelsen.

Det vil også være relevant i forhold til væsentlige ændringer, hvor der kan knyttes vilkår til godkendelsen, jævnfør lov om socialtilsyn § 5, stk. 6.

En afgørelse om vilkår kan godt indeholde flere vilkår og flere temaer. I de afgørelser om vilkår, hvor der er givet flere vilkår, er det ikke ualmindeligt, at vilkårene har forskellige opfyldelsesfrister.

Tabel 1: Antal afgørelser om sanktioner

Tilbudstype	Skærpet tilsyn	Påbud	Tilbagekaldelse af godkendelsen	Vilkår
Plejefamilier				
§ 66, stk. 1, nr. 1 Plejefamilie	1	0	3	0
Tilbud				
Børne- og unge tilbud	0	1	0	2
Voksenteilbud	0	3	1	3
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	0	1	0	7
I alt	1	5	4	12

Antallet af afgørelser om påbud dækker over 12 påbud, og antallet af afgørelser om vilkår dækker over 13 vilkår.

Pladsantal i tilbud og plejefamilier, hvor der er truffet afgørelse om sanktion

I den ene plejefamilie, hvor der er truffet afgørelse om skærpet tilsyn, var der ét plejebarn. Én af plejefamilierne, der har fået tilbagekaldt sin godkendelse, var godkendt til fire pladser, men der var på tidspunktet for tilbagekaldelsen af godkendelsen kun ét plejebarn i plejefamilien. De to andre plejefamilier, der har fået tilbagekaldt godkendelsen, var godkendt til en plads.

Børne- og unge tilbuddet, hvor der er truffet afgørelser om påbud, var godkendt til 11 pladser. På voksenområdet var de godkendt til henholdsvis 51, 45 og 168 pladser. Det kombinerede tilbud var godkendt til 34 pladser.

Voksenteilbuddet, hvor der er truffet afgørelser om tilbagekaldelse af godkendelsen, var godkendt til 5 pladser.

De to tilbud på børne- og unge området, hvor der er truffet afgørelse om vilkår, var begge godkendt til 7 pladser. På voksenteilbuddene var de godkendt til henholdsvis 13 og 26 pladser. De kombinerede tilbud var godkendt til henholdsvis 9, 10, 14, 15, 20, 44 og 55 pladser.

Der var 2 kommunale tilbud og 3 regionale tilbud, der fik udstedt påbud. Ét privat tilbud fik tilbagekaldt godkendelsen, og 12 privat tilbud fik udstedt vilkår.

Tema i kvalitetsmodellen

Alle tilbud og plejefamilier har fået gennemgået en nærmere undersøgelsesproces, og på baggrund heraf har vi truffet afgørelser om sanktionerne.

Tabel 2: Tema

Tilbudstype	Organisation og ledelse	Målgruppe, metoder og resultater	Selvstændighed og relationer	Kompetencer	Fysiske rammer
Plejefamilier					
Skærpet tilsyn	0	0	0	1	0
Tilbud					
Påbud	2	2	1	1	6
Vilkår	0	0	0	0	13

Tabel 2: Tema indeholder ikke tilbagekaldelse af godkendelsen, da årsagen til tilbagekaldelsen altid er, at de ikke længere kan opfylde betingelserne for opretholdelse af deres godkendelse, jævnfør kvalitetsmodellen.

Mødetyper i den dialogbaseret tilgang til tilsynsopgaven

Vi anvender fire typer af møder i vores dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven:

- Vejledningsmøder.
- Afklarende dialogmøder.
- Dialogmøder om påtænkte afgørelser.
- Samarbejds møder.

I denne årsrapport vil det kun være afklarende dialogmøder og dialogmøder om påtænkte afgørelser der indgår.

Socialtilsynet skal indgå i dialog med tilbuddet, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 7, stk. 1, inden der træffes afgørelse om ophør, og socialtilsynet skal give tilbuddet mulighed for at rette op på forhold, der ligger til grund for socialtilsynets overvejelser om ophør af godkendelsen. Det samme gør sig gældende for skærpet tilsyn og påbud, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 11, stk. 1. I forhold til dialog i forbindelse med udstedelse af vilkår indgår der ikke noget specifikt i lovgivningen på samme måde som ved ophør, skærpet tilsyn og påbud, men vi vil altid indgå i dialog med tilbuddet/plejefamilien inden udstedelse af et vilkår.

Afklarende dialogmøder

Afklarende dialogmøder relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring. Formålet kan f.eks. være at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til en konkret bekymring. Bekymringen kan føre til opmærksomhedspunkter eller sanktioner. Et afklarende dialogmøde kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

Dialogmøder om påtænkte afgørelser

Dialogmøder om påtænkte afgørelser relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring, der er præciseret i påtænkt afgørelse. Formålet er at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til den påtænkte afgørelse. Et dialogmøde om påtænkt afgørelse kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

Tabel 3: Dialogmøder fordelt på tilbudstype og sanktionstype

Tilbudstype	Dialogmøde
Plejefamilier	19
Tilbud	
Privat	31
Kommunalt	15
Regionalt	5
I alt	67

Forud for 19 af møderne – 5 plejefamilier og 14 tilbud, var der sendt en påtænkt afgørelse. I 10 tilfælde blev den påtænkte afgørelse fastholdt efter dialogmødet. De 10 tilfælde var på

tilbudsområdet. At der er 9 påtænkte afgørelser, der ikke blev fastholdt efter dialogmøderne, anser vi for en succes, da vi har stort fokus på dialogen i alle processerne i vores tilsynsforpligtelse.

Klager

Tilbud og plejefamilier har, hvis de ikke er enige i en afgørelse truffet af socialtilsynet, mulighed for at klage over afgørelsen til Ankestyrelsen, jævnfør lov om socialtilsyn § 19. Klagen skal indgives til socialtilsynet, der vil genvurdere sagen. Hvis afgørelsen fastholdes, sender socialtilsynet klagen og sagens øvrige materiale til Ankestyrelsen til deres behandling. Klagen skal indgives til socialtilsynet senest fire uger efter, at tilbuddet har modtaget afgørelsen. Vi har i alt modtaget ni klager i 2019, fordelt med tre klager på tilbudsområdet og seks på plejefamilieområdet.

Tabel 4: Klager på tilbudsområdet

Klagens indhold	Antal	Ankestyrelsens afgørelse
Takst vedrørende væsentlig ændring	1	Ankestyrelsen hjemviste sagen, da de i 2018 ophævede to afgørelser om opkrævning af takst for væsentlig ændring.
Udstedelse af påbud	1	Afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse.
Godkendelse af væsentlig ændring med vilkår	1	Afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse.

Tabel 5: Klager på plejefamilieområdet

Klagens indhold	Antal	Ankestyrelsens afgørelse
Afgørelse om ophør som generelt godkendt plejefamilie	3	Ankestyrelsen stadfæstede to af afgørelserne og én afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse.
Skærpet tilsyn og udstedelse af påbud	1	Ankestyrelsen afviste at behandle sagen, da klagen var indkommet for sent.
Nedskrivning af godkendelse	1	Afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse.

Borgerstyret personlig assistance - BPA

Socialtilsynene har pr. 1. januar 2018 godkendt og ført tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i lov om social service.

Formålet med tilsynet er at sikre, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet og til at øge borgernes tryghed ved indgåelse af aftaler om overførsel af tilskud efter servicelovens §§ 95 og 96. Socialtilsynet skal føre tilsyn med, om de tre betingelser i § 20 i bekendtgørelse om socialtilsyn er opfyldt:

1. Virksomheden skal være solvent,
2. virksomheden skal have en kompetent ledelse og benytte sig af ekstern faglig supervision eller anden form for sparring for ledelsen og medarbejdere, og
3. ledelsen af virksomheden skal kunne påvise, at der i virksomheden er kendskab til ansættelsesret.

Tilsynet angår altså virksomhedens økonomiske bæredygtighed og ledelsens kompetencer, og i modsætning til den øvrige tilsynsvirksomhed er hjælpernes socialfaglige kompetencer ikke genstand for tilsynet.

Vi fører pr. 1. januar 2020 tilsyn med fem BPA-virksomheder. Heraf er to ny-godkendt i 2018 og tre i 2019.

Socialtilsynene offentliggør en fælles oversigt over godkendte virksomheder, der ligger tilgængelig på alle fem socialtilsyns hjemmeside. Formålet med den fælles liste er at gøre det nemt tilgængeligt for borgere og nærtstående at få overblik over foreninger og private virksomheder, som er godkendte til at varetage arbejdsgiverfunktionen i BPA-ordninger.

Fraværsdage og personalegennemstrømning på tilbudsområdet

Socialtilsynet skal som led i vurderingen af, hvorvidt et tilbud samlet set har den fornødne kvalitet forholde sig til tilbuddets fraværsdage og personalegennemstrømning. Et højt fravær og høj personalegennemstrømning kan indikere dårlige arbejdsforhold, som medfører en forringelse af kvaliteten for borgerne på tilbuddet.

Årsrapport på Tilbudsportalen

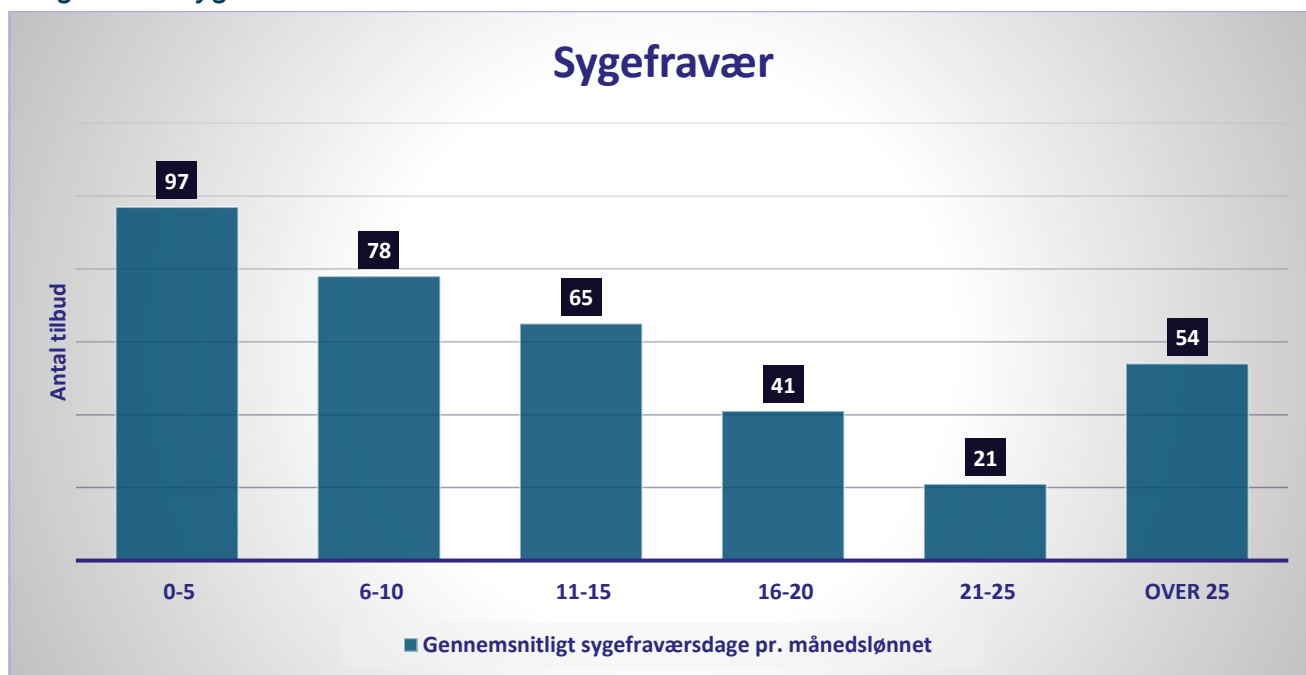
Private, kommunale og regionale tilbud skal hvert år indberette en årsrapport på Tilbudsportalen. Dette skal gøres senest den 1. maj året efter det kalenderår årsrapporten vedrører. Oplysningerne om tilbuddenes fraværsdage og personalegennemstrømning indgår i denne årsrapport.

Opgørelse af gennemsnitlige fraværsdage pr. månedslønnet

Definitionen på fraværsdage som fremgår af Tilbudsportalen, defineres som det gennemsnitlige antal kalenderdage (inkl. søn- og helligdage), hvor tilbuddets månedslønnede ansatte har været fraværende på grund af egen sygdom eller barsel. Den enkelte persons daglige beskæftigelse (eller ugentlige timetal) indgår ikke i beregningen/optællingen. Dette medfører, at en kalenderdags fravær for en person ansat på deltid og en person ansat på fuld tid tæller lige meget.

Nedenstående opgørelse viser det gennemsnitlige antal fraværsdage pr. månedslønnet ud fra tilbuddenes indberettede årsrapport for 2018 på Tilbudsportalen. Opgørelsen omfatter indberetninger fra 356 tilbud.

Diagram 3: Sygefravær

De fleste tilbud har indberettet deres fraværsdage i intervallet 0-5 dage. 97 af indberetningerne er i intervallet 0-5 dage, hvilket svarer til 27 % af indberetningerne.

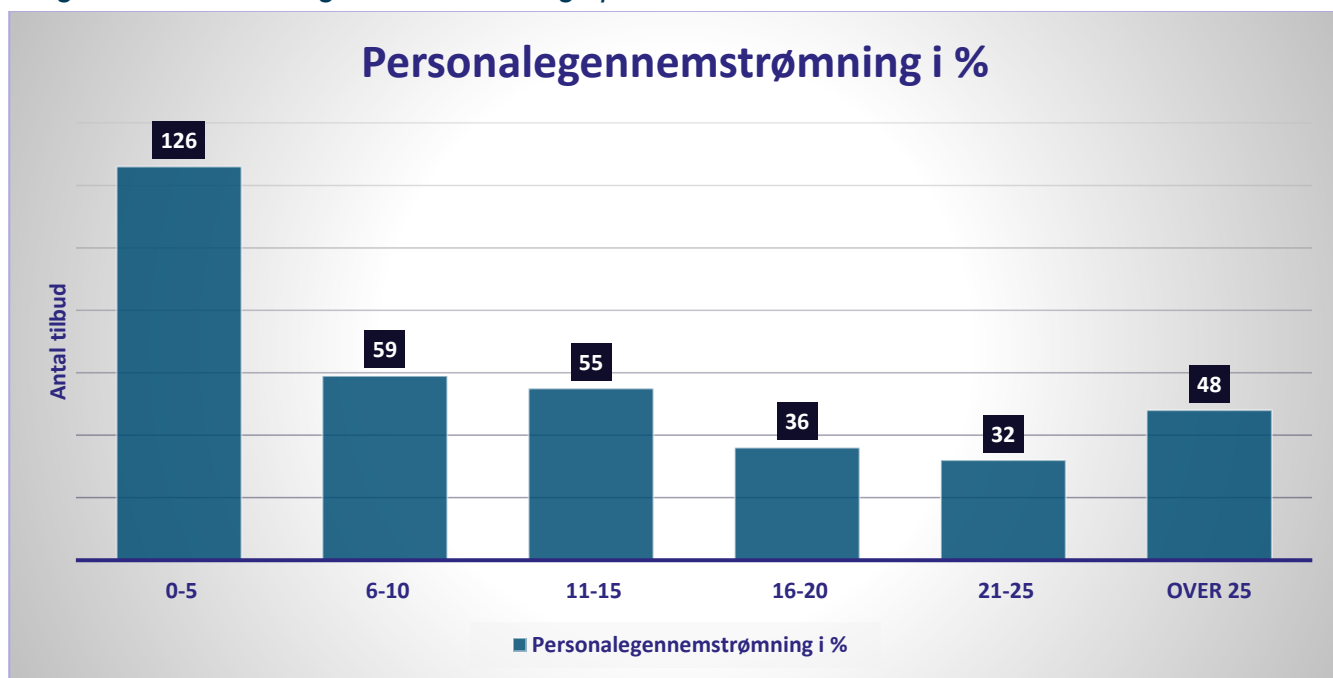
Hovedparten af tilbuddenes indberetning af fraværsdage ligger i intervallet 0-20 fraværsdage. Ud af de 356 indberetninger har 281 tilbud indberettet et antal fraværsdage i intervallet 0-20 dage, hvilket svarer til 79 %. 54 tilbud har indberettet et antal fraværsdage på over 25 dage, hvilket svarer til 15 %.

Opgørelse af personalegennemstrømning i %

Definitionen på beregning af personalegennemstrømning fremgår af Tilbudsportalen, som andelen af månedslønnede stillinger ved kalenderårets start, som er blevet genbesat i løbet af året. Antallet af genbesatte stillinger kan udregnes som differencen mellem antallet af fratrædelser og antallet af nedlagte stillinger i løbet af året. Hvis der har været flere tiltrædelser end fratrædelser, er antallet af nedlagte stillinger lig nul. Hvis der har været færre tiltrædelser end fratrædelser i løbet af året, er antallet af nedlagte stillinger lig med differencen mellem antallet af fratrædelser og antallet af tiltrædelser.

Nedenstående opgørelse viser personalegennemstrømning i % ud fra tilbuddenes indberettede årsrapport for 2018 på Tilbudsportalen. Opgørelsen omfatter indberetninger fra 356 tilbud.

Diagram 4: Personalegennemstrømning i procent

De fleste tilbud har indberettet personalegennemstrømning i intervallet 0-5 %. 126 af indberetningerne er i intervallet 0-5 %, hvilket svarer til 35 % af indberetningerne. Hovedparten af tilbuddenes indberetninger af personalegennemstrømning ligger i intervallet 0-20 %. Ud af de 356 indberetninger har 276 tilbud indberettet en personalegennemstrømning i intervallet 0-20 %, hvilket svarer til 78 %. 48 tilbud har indberettet en personalegennemstrømning i % over 25 dage, hvilket svarer til 13 %.

Et højt fravær og/eller høj personalegennemstrømning indgår i det risikobaserede tilsyn som socialtilsynet praktiserer. Et højt antal fraværsdage og en høj personalegennemstrømning vil være indikatorer, som alt andet lige indikerer, at der er en højere risiko for, at tilbuddet samlet set ikke har den fornødne kvalitet. Vi anvender tilbuddets oplysninger om antal fraværsdage og personalegennemstrømning til at afdække årsagerne til et højt antal fraværsdage og en høj personalegennemstrømning samt de afledte konsekvenser for borgerne.

Et højt antal fraværsdage kan umiddelbart skyldes flere forskellige årsager:

- En eller flere medarbejdere har været på barsel.
- Der er enkelte langtidssygemeldinger (det er selvfølgelig afgørende at få klarlagt årsagen i forhold til, om det er arbejdsrelateret stress eller et brækket ben).

-
- Der er generelt meget sygefravær blandt en del medarbejdere (skyldes det for eksempel dårlig normering, utilfredshed, usikkerhed om forventninger til arbejdet, klatfravær).
 - Der er generelt et dårligt arbejdsmiljø (mobning/chikane).

Hvis tilbuddet har et højt antal fraværsdage, vil de tilsynsmæssige overvejelser og undersøgelser gå på afledte konsekvenser for borgerne som:

- Manglende kontinuitet i hverdagen.
- Manglende handling/indsats og opfølgning i forhold til de opstillede mål i de pædagogiske planer.
- Mulighed for aflyste aftaler, aktiviteter og ture.
- Øget utryghed.
- Stigning i antal magtanvendelser, trusler og overgreb.

En høj personalegennemstrømning kan indikere et dårligt arbejdsmiljø, hvilket kan skyldes flere forskellige årsager:

- Lav normering.
- Krævende målgruppe.
- Stressende arbejdsforhold.
- Dårligt arbejdsmiljø (mobning/chikane).
- Usikkerhed om forventninger til arbejdet.
- Manglende mulighed for anvendelse af de faglige kompetencer.

Hvis tilbuddet har en høj personalegennemstrømning, vil de tilsynsmæssige overvejelser/spørgsmål gå på afledte konsekvenser for borgerne som:

- Manglende kontinuitet i hverdagen.
- Manglende handling/indsats og opfølgning i forhold til de opstillede mål i de pædagogiske planer.
- Mulighed for aflyste aftaler, aktiviteter og ture.
- Øget utryghed.
- Stigning i antal magtanvendelser, trusler og overgreb.
- U hensigtsmæssig organisering/manglende dårlig ledelse.

Tilbuddenes indberettede oplysninger i forhold til antal fraværsdage og personalegennemstrømning er væsentlige oplysninger til brug for socialtilsynets risikobaserede tilsyn. I forbindelse med tilsynet afdækkes det, hvilken årsag og risiko der er forbundet med det konkrete tilbuds antal fraværsdage og personalegennemstrømning.

Budgetter fra sociale tilbud

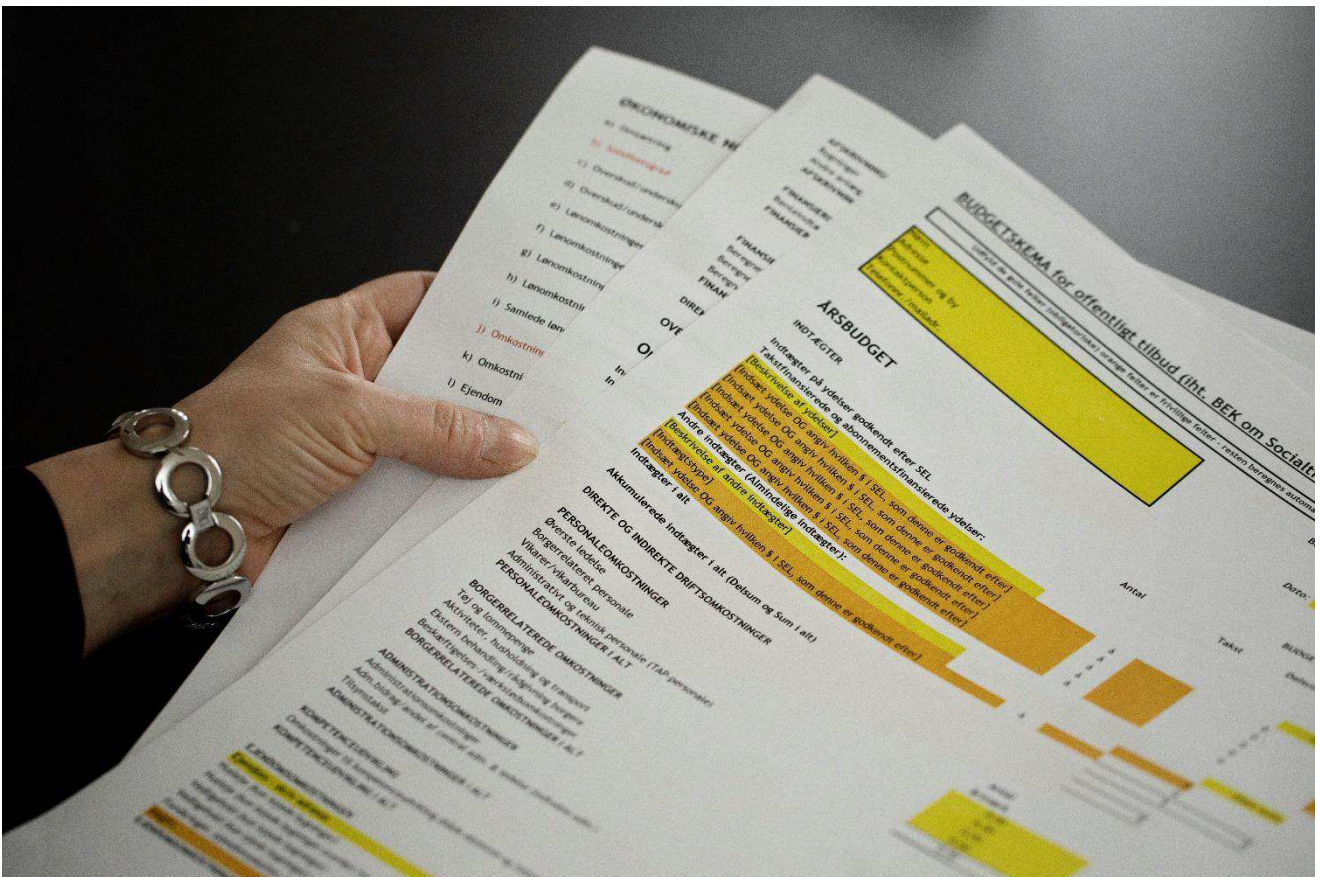
Alle tilbud skal udarbejde et årsbudget, som skal godkendes af socialtilsynet. Budgettet er grundlag for godkendelsen af det driftsorienterede tilsyn.

Frister for indberetning og behandling af budgetter

Private tilbud skal indberette budget 2020 senest den 1. oktober 2019, mens kommunale og regionale tilbud skal indberette budget 2020 senest den 15. november 2019. De kommunale og regionale tilbuds budgetter indberettes med forbehold for kommunalbestyrelsens eller regionsrådets godkendelse.

Budgettet skal indberettes på Tilbudsportalen i Socialstyrelsens budgetschema, som er tilgængelig på Tilbudsportalen.

Budgetter, der er indberettet til socialtilsynene inden den 1. oktober, skal være godkendt af socialtilsynet senest den 1. januar, medmindre konkrete forhold gør, at dette ikke er muligt. Budgetter, der er indberettet til socialtilsynene mellem den 1. oktober og den 15. november, skal være godkendt af socialtilsynet senest den 1. april, medmindre konkrete forhold gør, at dette ikke er muligt.

Behandling af budgetter

Socialtilsynet godkender tilbuddets budget som led i godkendelsen af tilbuddet og det driftsorienterede tilsyn.

Vi skal godkende tilbuddets budget, hvis budgettet sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige kvalitet og de afsatte økonomiske ressourcer, ikke indeholder poster uvedkommende for tilbuddets virksomhed og giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler.

Som led i godkendelsen af budgettet skal vi påse,

1. at udgifter til leje af fast ejendom ikke overstiger, hvad der anses for normale lejeudgifter for tilsvarende ejendom, der anvendes til tilsvarende formål (markedslejen),
2. at vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke overstiger, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang,
3. at goodwill ikke medregnes, og
4. at afregninger mellem enkelte enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion sker på markedsvilkår.

De nævnte forhold er en udtømmende liste over absolutte krav til tilbuddenes budgetter, som skal være opfyldt som betingelse for godkendelse.

Vi skal kontinuerligt vurdere om tilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, hvor der skal tages stilling til om tilbuddet er økonomisk bæredygtigt, om tilbuddets økonomi giver mulighed for den fornødne kvalitet i tilbuddet i forhold til prisen og i forhold til tilbuddets målgruppe, samt om der er gennemsigthed i tilbuddets økonomi.

Når vi ud fra en konkret vurdering af tilbuddets budget vurderer, at budgettet ikke umiddelbart kan godkendes, indledes der dialog med det pågældende tilbud. Ofte kan der være tale om tekniske fejl i budgettet, hvor der f.eks. er sket en fejlindtastning i budgetschemat fra tilbuddet side, som gør budgettet ugenomsigtigt for socialtilsynet. I disse situationer tilretter tilbuddene materialet og indberetter budgetterne på ny på Tilbudsportalen, hvorefter budgettet kan godkendes af socialtilsynet.

I andre situationer kan der være budgetter, hvor der indholdsmæssigt er forhold der gør, at budgettet ikke kan godkendes. Vi kan ikke pålægge tilbuddet at ændre enkelte budgetlinjer, men det er muligt på et skønsmæssigt grundlag at afvise budgettet i sin helhed.

Antal afgørelser om afvisning af budget i 2019 fordelt på tilbuddets virksomhedsform.

Tabel 6: antal afgørelser om afvisning af budget 2019 fordelt på virksomhedsform

Virksomhedsform	Antal afgørelser
Private tilbud	1
Offentlige tilbud	4
I alt	5

I 2019 afviste vi budgetter fra 5 tilbud.

En afgørelse om afvisning af et tilbuds budget kan indeholde flere begrundelser, hvorfor antallet af begrundelser er større end antallet af afviste budgetter.

Tabel 7: begrundelser til afgørelser om afvisning af budget 2019

Begrundelser	Antal afgørelser
Budgettet sikrer ikke den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer	4
Budgettet indeholder poster uvedkommende for tilbuddets virksomhed	1
Budgettet giver ikke mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler	1
Budgettet giver ikke mulighed for den fornødne kvalitet i tilbuddet i forhold til prisen og i forhold til tilbuddets målgruppe	3
Der er ikke i budgettet et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostningerne	3

De hyppigste begrundelser for afvisning af et tilbuds budget i 2019 var, at der ikke var den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer, at budgettet ikke gav mulighed for den fornødne kvalitet i tilbuddet i forhold til prisen og i forhold til tilbuddets målgruppe, og at der i budgettet ikke var et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostninger.

Socialtilsyn Øst's organisering

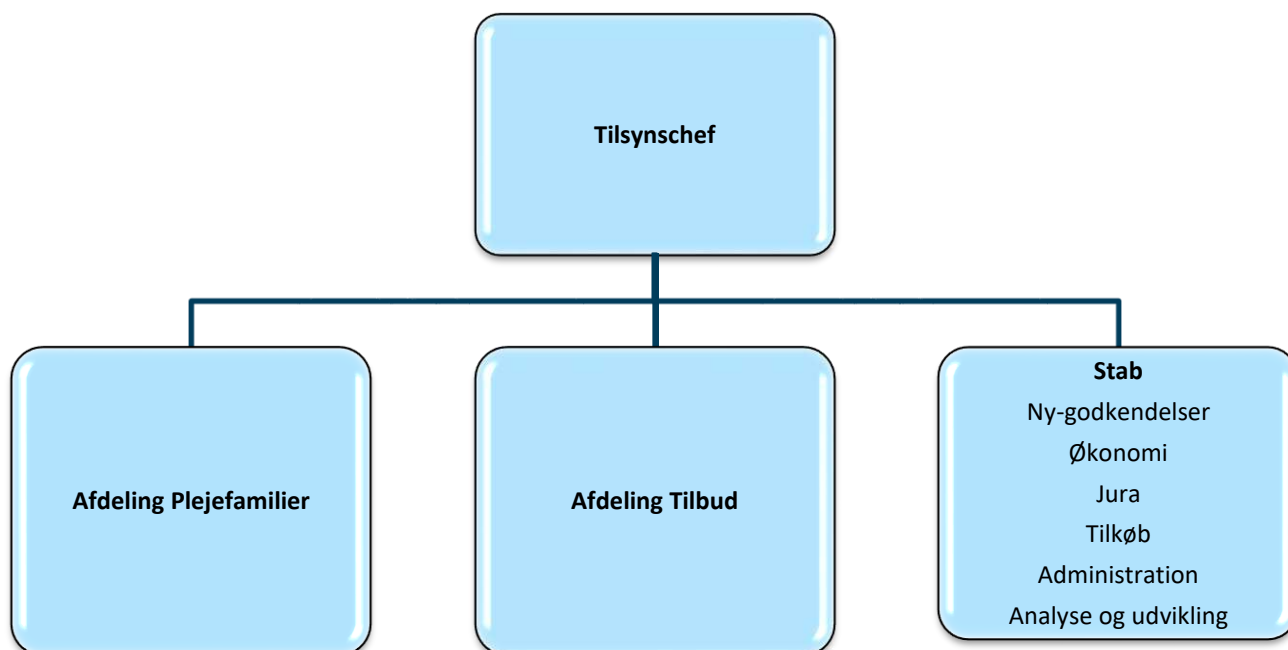

Vi er organisatoriske forankret i Holbæk Kommune. I 2019 var det forankret under direktør Lene Magnussens ansvarsområde.

Socialtilsynet har organiseret sig i to afdelinger, der varetager tilsynsopgaven inden for plejefamilie- og tilbudsområdet, samt en stabsafdeling, der varetager ny-godkendelser på tilbudsområdet, jura, økonomi og mere administrative opgaver. Afdelingerne består alle af en afdelingsleder og tilsynskonsulenter.

Alle afdelinger varetager tilsynsforpligtelsen med Hjørring Kommune.

Diagram 5: Organisation

Medarbejdersammensætning og kompetencer

I Socialtilsyn Øst var der pr. 31. december 2019 ansat 72 personer fordelt på følgende stillinger:

- Én tilsynschef.
- Tre afdelingsledere.
- 52 tilsynskonsulenter. De fleste tilsynskonsulenter er enten uddannede socialrådgivere eller socialpædagoger. De fleste med videreuddannelser, der eksempelvis kan være diplom-, master og kandidatuddannelser.
- 16 stabsmedarbejdere. Stabens personale består af akademikere, medarbejdere med en diplomuddannelse, medarbejdere med en kontoruddannelse og medarbejdere med en social- eller socialpædagogisk uddannelse.

Demografisk fordeler antallet af ansatte sig på 59 kvinder og 13 mænd.

Økonomi

Budget og regnskab 2019

Socialtilsynet skal i hver årsrapport give en kort beskrivelse af budget og regnskab for det forgangne år.

Af **Bilag 3: Socialtilsyn Øst's Økonomi** fremgår budget og regnskab 2019 for Socialtilsyn Øst.

Vi har i 2019 genereret et netto mindre forbrug på cirka 1,2 millioner kroner. Det mindre forbrug skyldes primært følgende forhold:

- Der er mindre forbrug spredt på forskellige driftsomkostninger, mens der er anvendt lidt mere på løn.
- Særligt kan det fremhæves at udviklingsprojekt for Tilsyn.dk, som er en stor opgave, hvor de største driftsmæssige omkostninger er afholdt i 2019, mens det største personalemæssige træk forventes i 2020.
- Færre uddannelsesomkostninger da det ikke har været muligt at gennemfører det aktivitetsniveau, som der ellers var planlagt.
- Tab på tilgodehavender har været meget begrænset.
- Retssag som var anlagt mod Socialtilsyn Øst blev vundet således, at der ikke skulle betales erstatning, men der har været en del sagsomkostninger, som ikke tilnærmelsesvis er blevet dækket af godtgørelsen for sagsomkostninger fra modparten.
- Flere indtægter på særligt nygodkendelser og væsentlige ændringer på tilbud end forventet.
- Ved gennemførelsen af 2 satspuljeprojekter har der vist sig at være et mindre merforbrug på færdiggørelsen, men det vurderes, at det samlet set har bibragt værdi til det samlede tilsyn, hvorfor det ikke ses som et problem.

Der er en forventning om, at taksterne i 2021 og 2022 vil ligge på niveau med 2020, men der er fortsat en del ubekendte forhold.

Af **Bilag 3: Socialtilsyn Øst's Økonomi** fremgår antallet af døgntilbud og plejefamilier m.v. omfattet af tilsyn fra Socialtilsyn Øst – dels hvor mange, der var forudsat i budgettet for 2019, og hvor mange der faktisk var ved udgangen af 2019.

Antallet af tilbud i 2019 afviger i mindre grad, sammenlignet med det der i budgettet var forudsat, og dermed understøtter, hvorfor indtægter stort set svare til det forventede i budgettet.

Der har i lighed med tidligere år ikke været de store muligheder for at udsende tillægstakster som følge af ankestyrelsens fortolkning af lovgivningen vedrørende tilbud med særligt ressourcekrævende opgaver.

Det har således været nødvendigt at afholde disse aktiviteter indenfor de normale takstindtægter.

Tilsynstakster og objektive finansieringsandele

Socialtilsynene opkræver følgende typer af takster, jævnfør bekendtgørelse af lov om socialtilsyn § 23 fra tilbuddene, for at dække udgifterne til at føre tilsyn med tilbuddene:

- Tilsynstakst. Dette er den "almindelige" takst, der betales for at være omfattet af tilsynet. Taksten opkræves halvårligt. Nye tilbud skal betale taksten fra den første måned efter de er blevet godkendt af socialtilsynet.
- Takst for ny-godkendelser. Taksten opkræves som et engangsbeløb forud for behandling af en ansøgning om at blive godkendt som nyt tilbud.

-
- Takst for væsentlig ændring. Taksten opkræves som et engangsbeløb i tilfælde, hvor der ansøges om væsentlige ændringer af et eksisterende tilbuds godkendelsesgrundlag.
 - Takst for skærpet tilsyn. Taksten opkræves som et engangsbeløb for hvert skærpet tilsyn.
 - Tillægstakster for tilbud med flere end to afdelinger og undtagelsesvist for særligt ressourcekrævende opgaver.

De første tre typer af takster, som udgør langt størstedelen af takstindtægterne, fastlægges som gennemsnitlige takster ud fra de budgetterede omkostninger, mens takster for skærpet tilsyn er lovgivningsbestemt til at udgøre 1/10-del af den almindelige tilsynstakst pr. måned det skærpede tilsyn løber. Taksterne er differentieret efter størrelse ud fra størrelseskategorier fastlagt i lovgivningen.

Af **Bilag 3: Socialtilsyn Øst's Økonomi** fremgår udviklingen i vores takster fra 2014 til 2019.

Tilsynet med plejefamilier bliver dækket af et finansieringsbidrag, der opkræves fra kommunerne. De kaldes "objektive finansieringsbidrag". Det samlede objektive finansieringsbidrag er opgjort ud fra de budgetterede omkostninger ved at føre tilsyn med plejefamilierne. Hver kommune betaler forholdsmæssigt ud fra antallet af 0-17-årige borgere hjemmehørende i den enkelte kommune. Det bemærkes herved, at man ikke kan sammenligne prisen i de enkelte tilsyn pr. 0 - 17-årige, da antallet af 0 - 17-årige som sådan ikke har noget at gøre med opgaverne i socialtilsynet, og at der er meget stor forskel på antallet af 0 - 17-årige i de fem regioner imellem.

Konklusion

Til at løfte tilsynsopgaven, har der ved udgangen af 2019 været 72 personer involveret i tilsynsarbejdet; tilsynskonsulenter, medarbejdere med stabsfunktioner og ledelse.

Socialtilsyn Øst har gennemført 1.855 tilsyn og aflagt samtlige plejefamilier, tilbud og afdelinger i Region Sjælland (minus Holbæk Kommune) og Hjørring Kommune minimum et tilsynsbesøg, hvilket er i overensstemmelse med lovkravet om, at socialtilsynene skal aflægge alle tilbud og afdelinger besøg årligt.

Der er iværksat 5 afgørelser med påbud, hvor der samlet er givet 12 påbud. De hyppigste temaer for de iværksatte påbud er fysiske rammer.

Socialtilsyn Øst har modtaget og behandlet 348 ansøgninger om væsentlige ændringer/ændringer af godkendelsen.

Der er truffet 12 afgørelser om godkendelse med vilkår, og i de 12 afgørelser er der i alt udstedt 13 vilkår. Alle afgørelserne om vilkår vedrører temaet fysiske rammer på tilbudsområdet.

Socialtilsyn Øst har truffet 4 afgørelse om tilbagekaldelse af godkendelsen.

Der er et fald på 2,6 % i antal godkendte pladser på plejefamilieområdet i forhold til 2018, og der er en mindre stigning i antal ledige pladser på 1,2 % sammenlignet med 2018.

Den samlede vurdering er, at ønsket fra regeringens side om et kvalitetsløft på det sociale område, er i en fortsat positiv udvikling, og at samarbejdsrelationerne mellem socialtilsynet, tilbuddene og kommunerne styrkes blandt andet ved kontinuerlig dialog. Mere specifikt kan det konkluderes:

- At de sociale tilbud og plejefamilierne vedrørende de udvalgte fokuspunkter har en generel høj kvalitet.
- At antallet af godkendte plejefamilier i perioden 2015-2019 er faldende, som hænger sammen med, at antallet af ansøgninger om ny-godkendelse som plejefamilie er faldende i Socialtilsyn Øst.
- At 55 % af de plejefamilier Socialtilsyn Øst har ny-godkendt i perioden 2015-2019 fortsat er aktive pr. 31. december 2019.
- At der er et fald i plejefamilier, der ønsker at ophøre af egen drift.
- At der er et stigende antal ledige pladser i plejefamilier.
- At kvalitetsmodellen fortsat har skabt en øget bevidsthed om selve opgaven med at være plejefamilie, i forhold til fagligheden og hvilke gensidige forventninger/krav, der er mellem plejefamilien og anbringende kommune.
- At handlekommunernes tilrettelæggelse af arbejdet i forbindelse med denne afklaring fra barn til voksen ikke altid opleves af plejefamilier og tilbud som hensigtsmæssig og fremmende for et godt forløb for de unge.
- At plejefamilierne kan blive mere bevidste om og tage ansvar for deres kompetenceudvikling.
- At det ikke er alle anbringende myndigheder, der bakker op om barnets/den unges valg af fritidsaktivitet.
- At tilbuddene kan blive endnu bedre til at inddrage børnene/de unge i forhold til at udarbejde individuelle mål i forhold til at understøtte udvikling af barnets/den unges kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.

Anbefalinger

På baggrund af konklusionerne i denne årsrapport kan vi anbefale:

- At både de sociale tilbud og plejefamilierne fortsætter den positive udvikling i forhold til arbejdet med deres egne udviklingspunkter, der fremgår af tilsynsrapporten.
- At kommunernes fokus på at rekruttere plejefamilier fastholdes³ og udbygges fordi:
 - Antallet af ny-godkendte plejefamilier falder
 - Antallet af aktive plejefamilier er svagt faldende, herunder antallet af pladser.
 - Der er et stigende antal ledige pladser i allerede godkendte plejefamilier.
- At de sociale tilbud fortsætter arbejdet med at udvikle deres praksis med at inddrage børnene/de unge i forhold til at udarbejde individuelle mål for at understøtte udvikling af barnets/den unges kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.
- At sociale tilbud, plejefamilier og anbringende kommuner i fællesskab har opmærksomhed på, at der indgår specifikke mål vedrørende uddannelse og beskæftigelse i handleplanerne, således at der sikres et fortsat fokus på anbringende kommuners rolle i koordinering af forhold vedrørende anbragte børn og unges skolegang og uddannelse.
- At kommunerne har opmærksomhed på sociale tilbuds og plejefamiliers oplevelse af kvaliteten af sagsbehandlingen og samarbejdet i forbindelse med, at den anbragte unge nærmer sig de 18 år.

³ KKR har i 2018 igangsat et tværkommunalt samarbejde vedr. rekruttering af plejefamilier

Bilag 1 Socialtilsyn Øst's virke i året 2019

Data vedrører opgaveporteføljen ved udgangen af det kalenderår årsrapporten omhandler, antal tilsyn, antal sanktioner, antal klager, sagsbehandlingstid m.m.

Antal sager i Socialtilsyn Øst

Vores opgaveportefølje ved udgangen af 2019:

Tabel 8: Antal godkendte plejefamilier fordelt på tilbudstype

Tilbudstype	Antal
§ 66, stk. 1, nr. 1 Plejefamilie (mangler omkategorisering)	301
§ 66, stk. 1, nr. 1 Almen plejefamilie	418
§ 66, stk. 1, nr. 2 Kommunal plejefamilie (mangler omkategorisering)	9
§ 66, stk. 1, nr. 2 Forstærket plejefamilie	339
§ 66, stk. 1, nr. 3 Specialiseret plejefamilie	33
I alt	1.100

Ved udgangen af 2019 manglede der at blive omkategoriseret 28,2 % af de plejefamilier, vi har tilsynsforpligtelsen med. Frist, for hvornår omkategoriseringen skal være færdig, er forlænget til 31. december 2020.

Antal godkendte plejefamilier er faldet med 4 % i forhold til 2018. De største fald i antal godkendte plejefamilier er i Slagelse Kommune 8 plejefamilier og Vordingborg Kommune 10 plejefamilier.

Tabel 9: Antal godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

Tilbudstyper	Antal			
	Kommunalt	Regionalt	Privat	I alt
Børne- og unge tilbud	7	1	42	50
Voksntilbud	129	4	84	217
Kombinerede børne-/unge og voksntilbud	25	5	87	117
Sociale tilbud alt	161	10	213	384

Årets ny-godkendelser

Socialtilsynet skal behandle ansøgninger om godkendelse fra sociale tilbud og plejefamilier. Disse ansøgninger tilgår løbende og bliver ligeledes løbende sagsbehandlet.

Det er tidspunktet for offentliggørelsen af godkendelsen, som er afgørende for, hvilket år den aktuelle godkendelse registreres under. Eksempel: Det sagsforberedende arbejde, herunder besøg på tilbuddet, er gennemført i 2019, men rapporten offentliggøres først på Tilbudsportalen efter den 1. januar 2020. Denne godkendelse vil alene indgå i socialtilsynets årsrapport for 2020.

I 2019 er der modtaget 101 ansøgninger fra plejefamilier og 25 på tilbudsområdet. Antal modtagne ansøgninger på plejefamilieområdet er faldt med 9 % og antallet på tilbudsområdet er faldet med 13,8 %.

Nedenstående **Tabel 10: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** indeholder ansøgninger, hvor der er truffet afgørelse om godkendelse eller ikke godkendelse i 2019, og ansøgninger, hvor

tilbuddet eller plejefamilien selv har trukket ansøgningen tilbage i 2019. En del af disse ansøgninger kan være modtaget i 2018.

Tabel 10: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

Traditionelle tilbudstyper	Godkendt	Ansøgninger uden godkendelse	
		Ikke godkendt	Ansøgning trukket tilbage
Plejefamilier	46	1	36
Børne- og unge tilbud	1	0	0
Voksen tilbud	9	0	3
Kombinerede børne-/unge og voksentilbud	7	0	1
I alt	63	1	40

Opgaven, med at behandle ny-ansøgninger, har i lighed med tidligere år fyldt meget i 2019. Det hænger blandt andet sammen med, at der blev påbegyndt sagsbehandling for ansøgninger fra mange tilbud og især plejefamilier, der selv valgte at trække deres ansøgning tilbage.

Vi har ny-godkendt 17 tilbud og 46 plejefamilier i 2019. Det var kun på plejefamilieområdet, at der var en plejefamilie, der fik afslag på godkendelse.

Vi modtog en del ansøgninger om godkendelse fra nye tilbud og plejefamilier, hvor sagsbehandlingen blev påbegyndt i 2019, men som ikke var afsluttet ved nytår. En del af de ansøgninger, som vi modtog og opstartede sagsbehandlingen af i 2019, vil derfor først tælle med i statistikken for ny-godkendelser i 2020. I forbindelse med modtagelse af ansøgninger ser vi ofte udfordringer i forhold til manglende dokumentation, ukorrekte eller manglende indberetninger på Tilbudsportalen, og mangelfulde ansøgninger. Disse udfordringer komplicerer sagsbehandlingen og forøger blandt andet sagsbehandlingstiden.

En ansøgning, der bliver trukket tilbage, betyder ikke, at der ikke har været noget arbejde med ansøgningen. Ressourceforbruget afhænger meget af, hvornår i processen ansøgningen trækkes tilbage. I 2019 var der fire tilbud, der trak deres ansøgning tilbage, og antallet på plejefamilieområdet udgjorde 36. Det ses fortsat i 2019, at en stor del af de familier, der selv trækker deres ansøgning, gør det efter 1. besøg. Dette skyldes som oftest, at familierne i refleksionerne under socialtilsynets besøg selv bliver bevidste om, at der er ting i deres egen helbredstilstand, deres økonomi, i forhold til deres egne børn eller andet, der gør, at det for nuværende vil være u hensigtsmæssigt i forhold til egen familie. På tilbudsområdet er de hyppigste årsager ny-godkendelsestaksten og mængden af materiale, der skal fremsendes i forbindelse med ny-godkendelsen.

Tabel 11: Antal ny-godkendte plejefamilier i perioden 2015-2019 – Fortsat aktive

Status	Antal
Ophørte	147 (45 %)
Fortsat aktive	179 (55 %)
I alt	326

Ovenstående **Tabel 11: Antal ny-godkendte plejefamilier i perioden 2015-2019 – Fortsat aktive** viser, at 55 % af de plejefamilier vi har ny-godkendte i perioden 2015-2019 fortsat er aktive pr. 31. december 2019.

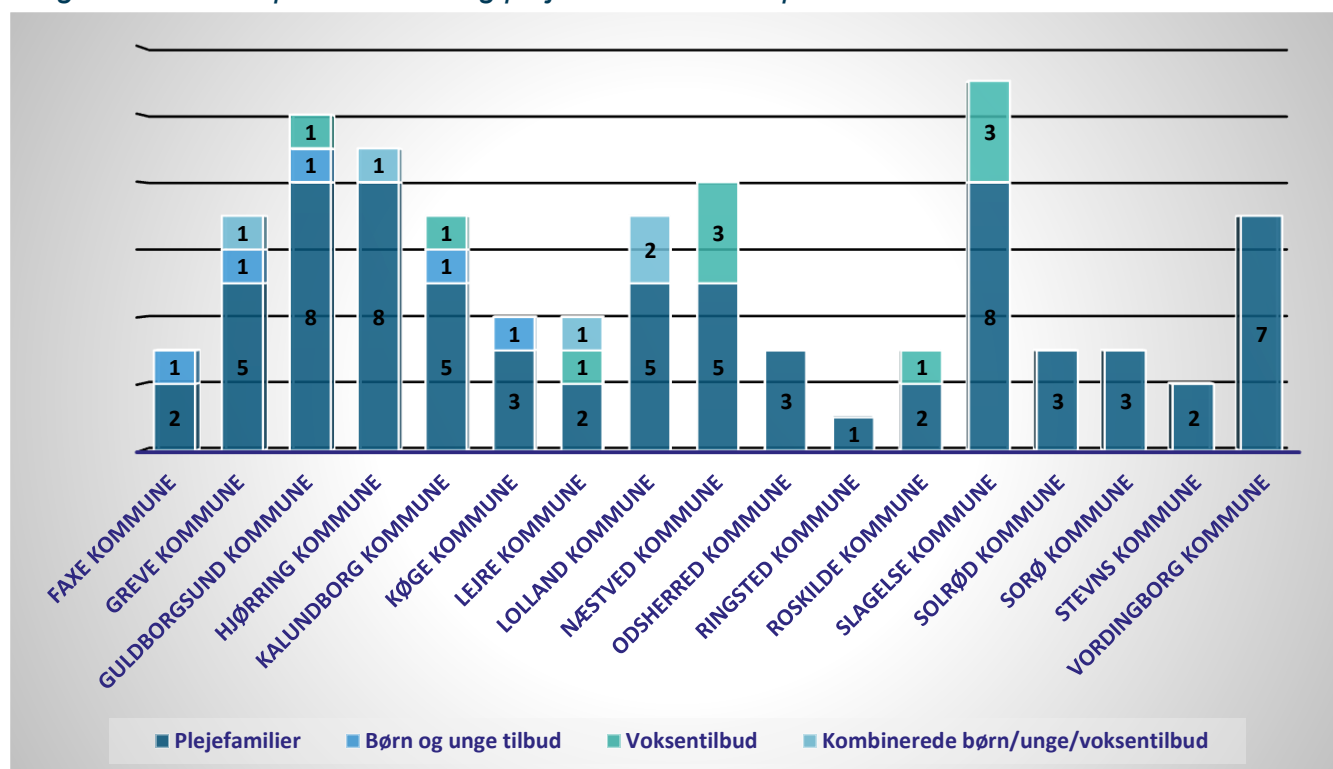
Ophørte tilbud og plejefamilier

Når vi taler om ophørte tilbud og plejefamilier, betyder det, at tilbuddet eller plejefamilien selv ønsker at stoppe med at benytte deres godkendelse.

Tabel 12: Antal ophørte tilbud og plejefamilier

Traditionelle tilbudstyper	Antal
Plejefamilier	72 (79 %)
Børne- og unge tilbud	5 (5 %)
Voksentilbud	10 (11 %)
Kombinerede børne-/unge og voksentilbud	5 (5 %)
I alt	92

Diagram 6: Antal ophørte tilbud og plejefamilier fordelt på kommune

Antal ophørte tilbud og plejefamilier, der fremgår af [Tabel 12: Antal ophørte tilbud og plejefamilier](#), har af egen vilje oplyst, at de ikke længere ønsker at opretholde deres godkendelse. Der er tale om afsluttede tilsyn, hvor resultatet er ophørt og dato for ophør er i 2019. Fra 2018 til 2019 er der et markant fald i antal tilbud og plejefamilier, der ophører af egen vilje.

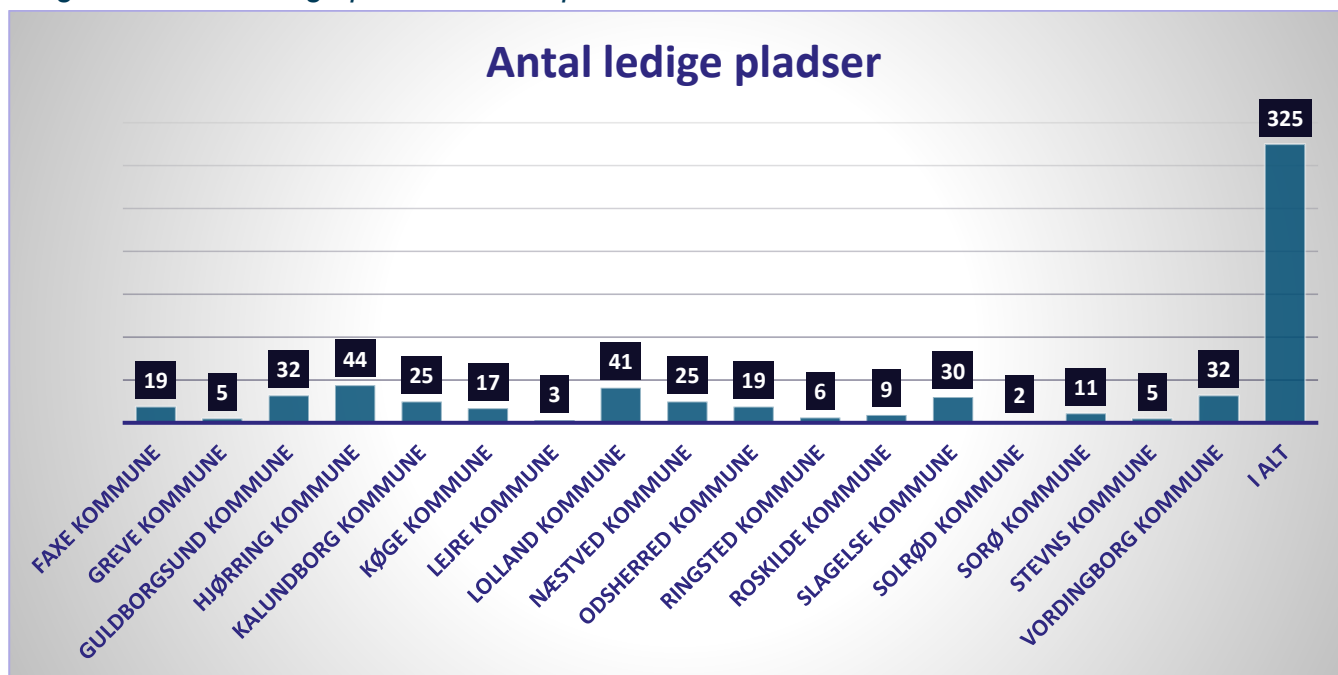
De kommuner, der har færrest aktive plejefamilier, påvirkes relativt mest af afgang blandt plejefamilier, idet hver enkelt plejefamilie udgør en større andel af den samlede kapacitet i kommunen. Når der er en lav tilgang [Tabel 10: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype](#) samtidig med stor afgang, vil kapaciteten i den enkelte kommune blive forringet. Hvilket umiddelbart ikke stemmer overens med, at kommunerne ønsker større kapacitet af plejefamilier.

På tilbudsområdet er den hyppigste årsager til ophør manglende indskrivning af borgere. På plejefamilieområdet er den hyppigste årsag af private årsager, der blandt andet dækker over helbred, samlivsophør m.m.

Ledige pladser i plejefamilier

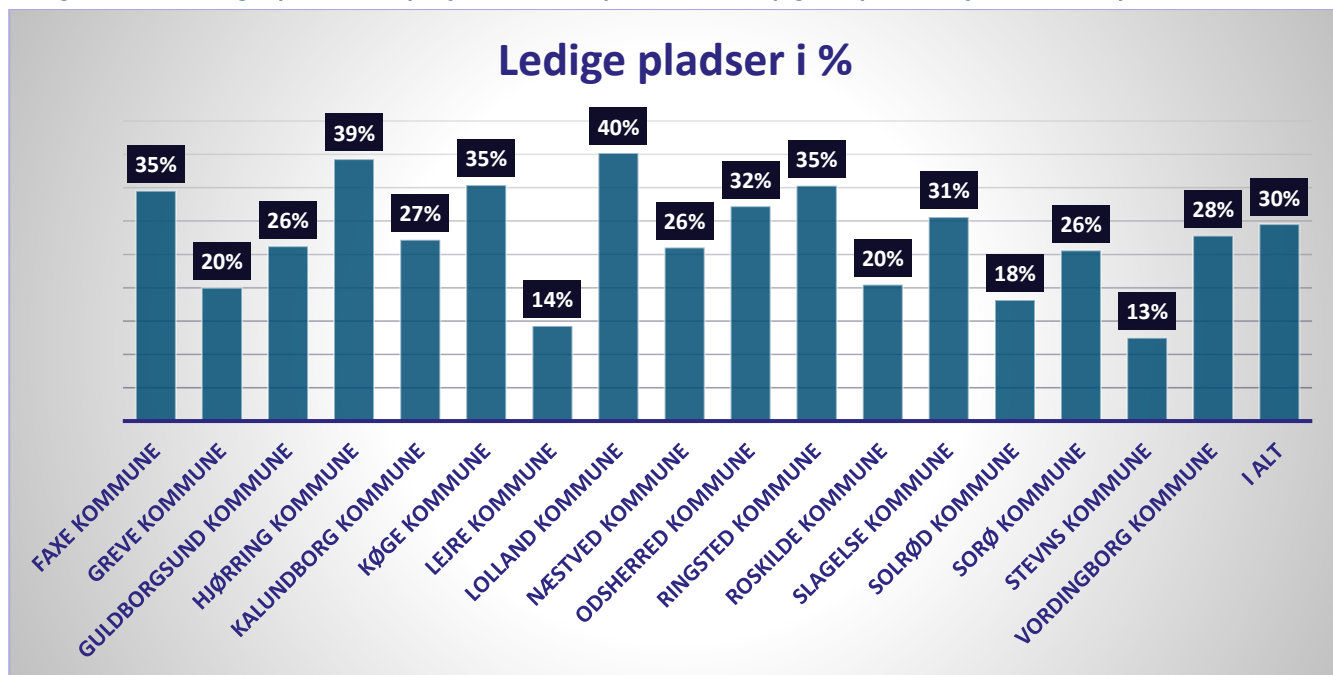
Det er plejefamiliernes ansvar at oplyse socialtilsynene om ledige pladser. Dette sker ikke altid, hvorfor der kan være mindre afvigelser i forhold til faktiske antal ledige pladser. Antallet af ledige pladser vil altid være i fokus, når vi er på tilsynsbesøg, og data vil efter et tilsynsbesøg altid blive opdateret. Pr. 31. december 2019 var der, i de plejefamilier vi har tilsynsforpligtelsen med, 2.229 godkendte pladser. Det er et fald på 2,6 % i forhold til 2018. De største fald i antal godkendte pladser er i Slagelse Kommune 11 pladser, Guldborgsund Kommune 14 pladser og Vordingborg Kommune 24 pladser. De største stigninger er i Hjørring Kommune og Køge Kommune. Ændringerne i pladsantallet stemmer overens med ændringerne i antal aktive plejefamilier i kommunerne.

Diagram 7: Antal ledige pladser fordelt på kommune

Der er en mindre stigning i antal ledige pladser på 1,2 % sammenlignet med 2018. Det største fald i antal ledige pladser er i Guldborgsund Kommune og den største stigning er i Lolland Kommune. Ændringerne for begge kommuner er 6 pladser.

Diagram 8: Ledige pladser i plejefamilier i procent af opgaveporteføljen fordelt på kommune

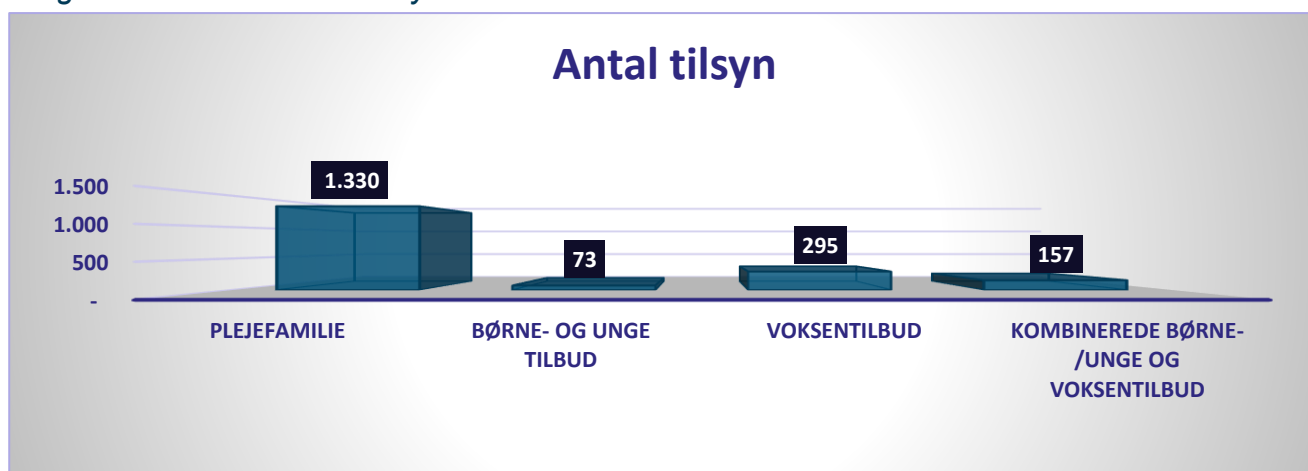

Antal gennemførte tilsyn, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

I forbindelse med vores tilsynsforpligtelse modtager alle plejefamilier og sociale tilbud minimum et tilsynsbesøg årligt, jævnfør lov om socialtilsyn § 7, stk. 3. I henhold til vejledning om socialtilsyn pkt. 218 gælder kravet om minimum et besøg om året separat for de enkelte afdelinger, når et tilbud består af flere afdelinger.

Tilsynsbesøgene kan aflægges som anmeldte og uanmeldte. Antallet af tilsynsbesøg kan variere alt efter tilbuddets størrelse og er altid med udgangspunkt i en tilsynsfaglig risikovurdering. For eksempel vil et tilbud med mange afdelinger få flere tilsynsbesøg i forbindelse med et enkelt tilsyn. Det samme gør sig gældende, hvis et tilbud får et skærpet tilsyn. Derfor vil det samlede antal tilsynsbesøg være højere end det samlede antal gennemførte tilsyn.

Diagram 9: Gennemførte tilsyn

Note: Antal gennemførte tilsyn er trukket på dato for afslutning af tilsyn.

Af **Diagram 9: Gennemførte tilsyn** er det alene gennemførte tilsyn, der fremgår. Der kan på de 1.855 gennemførte tilsyn have været besøg i 2018 og/eller 2019, men tilsynet er afsluttet i 2019. I antallet

af gennemførte tilsyn, kan det forekomme, at et tilbud har haft mere end et tilsyn. Tilsyn skal ikke forveksles med tilsynsbesøg, da tilsyn er et forløb, hvor et tilsynsbesøg er en aktivitet i den samlede tilsynsproces.

Tabel 13: Antal tilsynsbesøg fordelt på tilbudstype

Tilsynstype	Plejefamilier			Tilbud		
	Anmeldt	Uanmeldt	I alt	Anmeldt	Uanmeldt	I alt
Driftsorienteret tilsyn	894	326	1.220	473	220	693
Re-godkendelser	0	0	0	1	0	1
Ny-godkendelser	158	0	158	26	0	26
I alt	1.052 (76 %)	326 (24 %)	1.378	500 (69 %)	220 (31 %)	720

Af **Tabel 13: Antal tilsynsbesøg fordelt på tilbudstype** fremgår der også aftaler vedrørende ny-godkendelser, der ikke er gennemført endnu⁴.

I 2019, er der i forhold til 2018 gennemført et større antallet uanmeldte tilsynsbesøg. Det skyldes, at vi har haft langt større fokus på denne besøgstype end tidligere. Anvendelsen af uanmeldt besøg er et fortsat fokus i Socialtilsyn Øst, og det vil blive anvendt i stigende omfang de kommende år.

Vedrørende ny-godkendelser på plejefamilieområdet vil der altid være to aftaler, da godkendelsesprocessen i Socialtilsyn Øst indeholder to besøg hos plejefamilien.

Ovenstående tabel viser, at der på tilbudsområdet er gennemført 720 tilsynsbesøg, det svarer til 1,37 besøg pr. tilsyn eller ca. 2 besøg pr. aktivt tilbud pr. 31. december 2019. For plejefamilieområdet udgør det samlede antal besøg 1.378, det svarer til 1 besøg pr. tilsyn eller 1,3 besøg pr. aktive plejefamilie pr. 31. december 2019.

Vi har været på 118 uanmeldte tilsynsbesøg, hvor plejefamilien eller tilbuddet ikke har været hjemme – 108 på plejefamilieområdet og 10 på tilbudsområdet. Disse tilsynsbesøg er ikke medregnet i **Tabel 13: Antal tilsynsbesøg fordelt på tilbudstype**.

Derudover har der været gennemført administrative tilsyn. Disse tilsyn vil ikke indeholde en aftale, da der ikke er tale om, at socialtilsynet har været på et fysisk besøg. Denne tilsynstype dækker blandt andet over:

- Økonomiske tilsyn.
- Væsentlig ændring, hvor socialtilsynet har den fulde dokumentation for at kunne træffe afgørelsen.
- Tilbud, der er blevet godkendt med påbud, hvor påbuddet er opfyldt.
- Socialtilsynet har den nødvendige dokumentation for at kunne træffe en afgørelse.
- Ny-godkendelser, der inden tilsynsbesøget trækker deres ansøgning tilbage.
- Opfølgning på udstedte vilkår.

⁴ Datatrækket vedrørende tilsynsbesøg, trækkes på aftaler, da det er aftalerne der er anmeldt eller uanmeldte og ikke tilsynet.

Henvendelser om bekymrende forhold – Whistleblowordningen

Borgere, pårørende, ansatte og andre personer kan anonymt kontakte socialtilsynet med oplysninger om bekymrende forhold på sociale tilbud og i plejefamilier. Socialtilsynet modtager henvendelserne telefonisk og skriftligt via webformular.

Til formålet har socialtilsynet etableret en særlig ”whistleblower”-telefon, som er åben for telefoniske henvendelser indenfor socialtilsynets åbningstider. Ligeledes er det muligt at benytte en skriftlig webformular via socialtilsynets hjemmeside.

Registrering og sagsbehandling

Vi registrerer alle nye henvendelser dagligt på hverdage. Der foretages en risikovurdering af indholdet i henvendelsen.

Alle henvendelser bliver registreret enkeltvist, uanset om der er flere anmeldere, eller om det er den samme anmelder, som kontakter socialtilsynet flere gange.

Antal henvendelser

Antallet af modtagne henvendelser om bekymrende forhold er steg med 7,7 % fra 2018 til 2019.

Tabel 14: Antal henvendelser

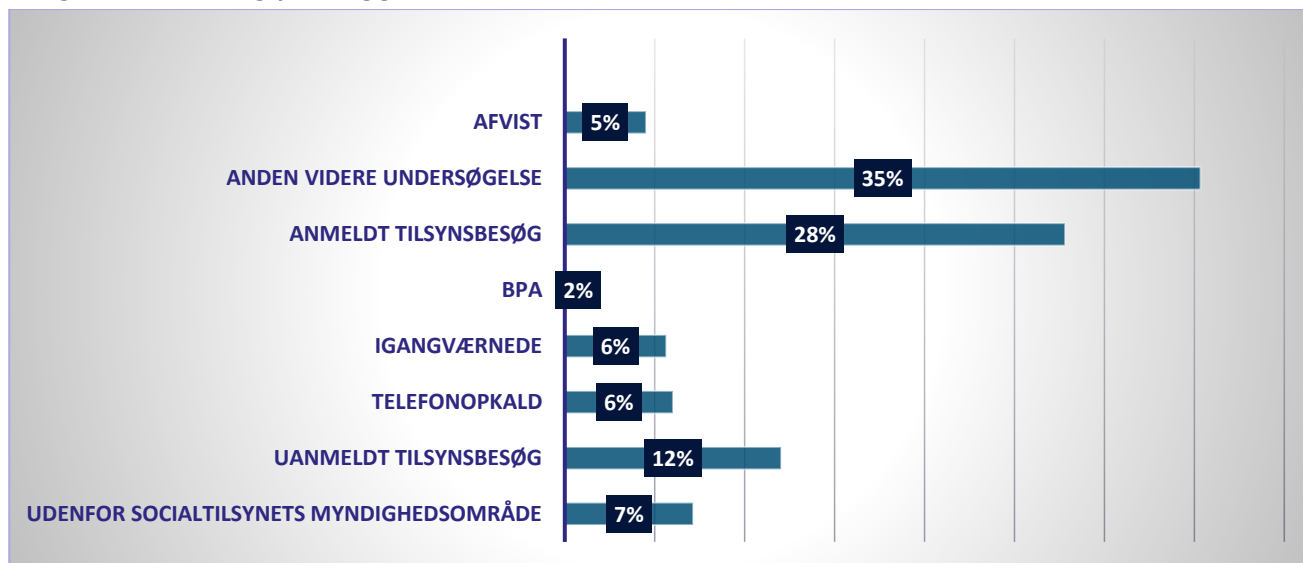
Henvendelser fordelt på tilbudstyper	Antal	
	2018	2019
Plejefamilier	17 (7 %)	18 (7 %)
Børne- og ungetilbud	18 (7 %)	23 (9 %)
Voksenteilbud	96 (39 %)	104 (39 %)
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	108 (44 %)	112 (42 %)
Ikke oplyst/udenfor kompetenceområde	7 (3 %)	9 (3 %)
I alt	247	266

I forhold til antallet af modtagne whistleblows skal det tages i betragtning, at der i forhold til enkelte tilbud er modtaget flere whistleblows. Dette kan afspejle en særlig problematik i tilbuddet, eller at tilbuddet er meget stort og eventuelt opdelt i forskellige afdelinger. I enkelte tilfælde ses det at afspejle en særlig problematik i anmelders situation.

Samme billede tegner sig på plejefamilieområdet, hvor der også er enkelte familier, som tegner sig for flere henvendelser. Det forhold, at der modtages flere henvendelser omkring et bestemt tilbud eller en bestemt plejefamilie, er efter vores vurdering ikke nødvendigvis udtryk for en dårlig kvalitet i tilbuddet, men kan omhandle henvendelser af chikanelignende karakter, typisk fra afskedigede medarbejdere i tilbuddet eller biologiske forældre i relation til plejefamilier.

Antallet af modtagne henvendelser om bekymrende forhold, har de sidste tre år ligget jævnt. Det vurderes, at borgerne og andre af tilbuddenes interessenter, har et godt kendskab til whistleblowerordningen. Ordningen har sin berettigelse, hvilket potentielle indberettere er blevet bevidste om.

Diagram 10: Tiltag på baggrund af henvendelser

Vi har for første gang modtaget henvendelser vedrørende BPA. De øvrige lukningsårsager er på niveau med lukningsårsagerne i 2018.

Henvendelsesmønstre

For at sikre anonymiteten vedrørende årsagerne til henvendelserne, er det alene de tre hyppigste årsager til henvendelserne, der beskrives med en kort tekst.

Ved registreringen af de modtagne whistleblows bliver der angivet en årsag til henvendelsen. Denne årsag vælges blandt de 16 valgmuligheder, der ligger i it-systemet bestående af 15 konkrete områder, som for eksempel økonomi, misbrug og omgangstone, ligesom der findes en "Andet"-kategori til at rumme de henvendelser, der falder udenfor de 15 konkrete årsager.

I fordelingen af de modtagne whistleblows på tilbudsområdet fremgår det, at en meget stor andel, 55 henvendelser, af de modtagne henvendelser vedrører årsagen "Ledelse – dårlig eller manglende", efterfulgt af henholdsvis årsagerne "Socialfaglige kompetencer – dårlige eller manglende" 74 henvendelser, "Pædagogik" 23 henvendelser og "Andet" 38 henvendelser.

I forhold til plejefamilieområdet er der flest modtagne whistleblows under årsagen "Socialfaglige kompetencer" 4, efterfulgt af årsagerne "Omgangstone", "Andet" og "Fysisk vold" med det samme antal henvendelser.

"Andet"-kategorien på tilbudsområdet bruges ofte til henvendelser, der kan indeholde elementer fra flere af de øvrige kategorier på én gang. Desuden omhandler flere henvendelser visitation og anden personrettet sagsbehandling, der ligger udenfor socialtilsynets kompetenceområde.

"Andet" kategorien på plejefamilieområdet kan ligeledes indeholde flere elementer på samme tid og heri indgår henvendelser om (problemer i) samarbejdet mellem den biologiske familie og plejefamilien og bekymring om plejefamiliens egnethed og varetægelse af børnenes tarv.

Lukningsårsag "Udenfor socialtilsynets kompetenceområde" 19 henvendelser, dækker typisk over henvendelser, som ikke hører under socialtilsynets kompetenceområde, da de handler om sagsbehandling af personlige forhold og ikke om generelt bekymrende forhold i de omtalte tilbud og plejefamilier. Ligeledes kan der være tale om konkret godkendte plejefamilier, der ikke henhører under socialtilsynets generelle tilsyn.

Henvendelser, der falder udenfor socialtilsynets kompetenceområde, kan for eksempel også være oplysninger om forkert medicinbehandling. I disse tilfælde kontaktes indberetter og henvises til

Styrelsen for Patientsikkerhed (Hvis der er angivet kontaktoplysninger, så socialtilsynet har mulighed for dette).

I forhold til hvorfra whistleblows modtages, er der for tilbudsområdet primært tale om, at der modtages en del fra medarbejdere i tilbuddene - både nuværende og forhenværende, ligeledes fra pårørende til nuværende og tidligere borgere i tilbuddet, ligesom flere henvendelse er fra borgerne selv. I forhold til plejefamilieområdet modtages hovedparten af henvendelserne fra pårørende til de anbragte børn, desuden fra naboer og bekendte - samt enkelte tilknyttede familieplejekonsulenter og enkelte sagsbehandlere fra det offentlige system.

I kommunikationen med myndighedspersoner har socialtilsynet tidligere gjort opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder. Dette med henvisning til, at de i denne ordning ikke er målrettet dem som myndighedspersoner, men at de i stedet er underlagt den skærpede underretningspligt i henhold til servicelovens § 153 qua deres profession. Flere af disse myndighedspersoner tilkendegiver, at de hellere vil bruge whistleblowerordningen, hvor de kan være anonyme, i stedet for at skulle lægge navn til en formel orientering.

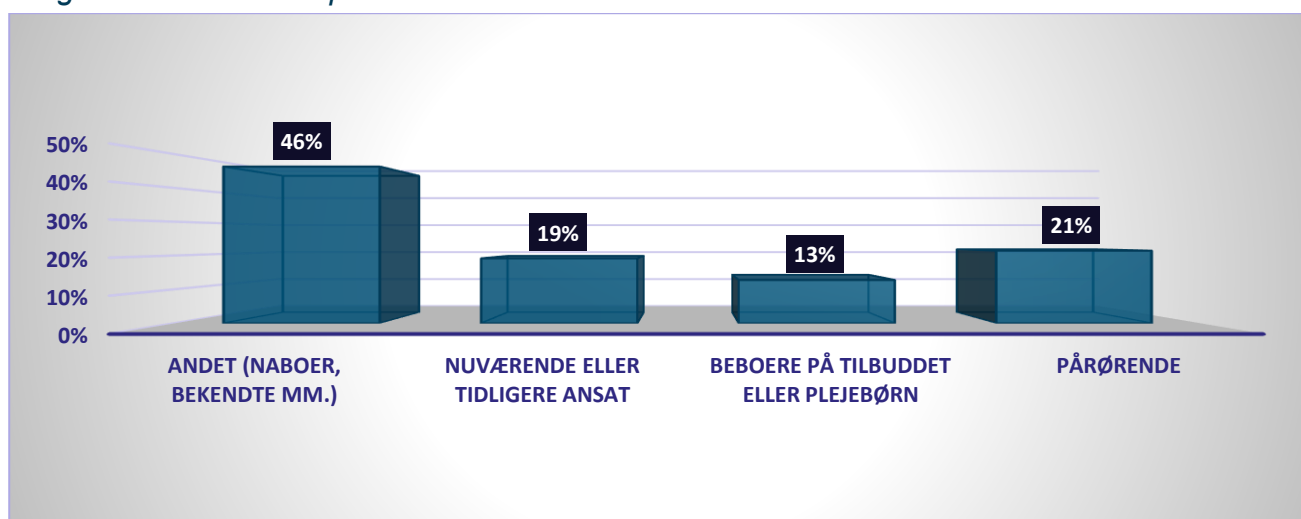
I kommunikationen med myndighedspersoner gør socialtilsynet imidlertid opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder, jævnfør kapitel 12 pkt. 324 i vejledning om socialtilsyn.

Socialtilsynet er samtidig opmærksom på, at sagsbehandlere har samme ret til at henvende sig anonymt som andre borgere, når særlige forhold gør, at der ikke er tale om en formel orientering fra én myndighed til en anden.

"Anden videre undersøgelse" 94, dækker over at tilsynskonsulenterne inddrager whistleblowet i det kommende tilsyn. 32 henvendelser har foranlediget 32 uanmeldte tilsynsbesøg og 16 henvendelser har medført 16 opkaldt til tilbuddene.

Det er endnu ikke muligt at trække det præcise antal af henvendelser, hvor indberetter ønsker at stå frem uden anonymitet eller delvis anonym. Det er whistleblow-ordningens vurdering, at der er et stigende antal indberettere, der giver tilladelse til, at socialtilsynet kan fremlægge indholdet af henvendelsen for tilbuddene og holde indberetter anonym.

Diagram 11: Anmelderprofil

Kategorien "Andet" indeholder også de henvendelser, hvor det ikke er til at definere en anmelderprofil blandet andet på grund af anonymitet.

Af **Diagram 11: Anmelderprofil** fremgår det, at tendensen i anmelderprofilen viser, at der er en større stigning i antallet af anmelderprofilerne "Andet" og "Nuværende eller tidligere ansatte" i forhold til 2018. Der er et fald i antallet af anmelderprofil "Pårørende".

Kendskab til whistleblowordningen

For at sikre, at både borgere, pårørende, ansatte og andre personer er bekendt med ordningen, har vi i 2019 fortsat med følgende tiltag:

- Ordningen er beskrevet på vores hjemmeside, www.socialtilsynøst.dk, med oplyst kontaktinformationer.
- Vores medarbejdere kan oplyse om ordningen, når de er på tilsynsbesøg (for eksempel gennem en folder, som vi opfordrer til at placere et synligt sted på tilbuddet).

Socialtilsyn Øst's erfaringer og vurderinger om bekymrende henvendelser – whistleblowordningen

I 2019 har det fortsat været mærkbart, at der nu er et godt kendskabet til ordningen.

Det er fortsat vurderingen, at der kommer en del henvendelser til whistleblowordningen, der ikke hører ind under socialtilsynets kompetenceområde, primært vedrørende personrettede problematikker. Ikke alle disse henvendelser registreres, men der bruges ressourcer på at udrede relevansen af henvendelsen og/eller guide henvender til at benytte de rette kanaler.

Socialtilsynet vurderer, at der via ordningen er modtaget oplysninger, som har dannet grundlag for tilsynsmæssige konsekvenser. Oplysninger, som må antages ikke at ville være kommet socialtilsynet i hænde, såfremt der ikke havde været en whistleblowordning.

I forhold til de oplysninger vi har modtaget gennem ordningen, har disse i flere tilfælde i 2019 været mere ligetil at undersøge end i de foregående år. Udfordringen, der indtil lovændringen 1. januar 2017 lå i den dobbelte tavsheds klausul, gjorde tidligere, at socialtilsynet ikke kunne forholde tilbuddet eller plejefamilien de modtagne oplysninger. Særligt i forhold til henvendelser, der vedrørte bløde områder som for eksempel nedværdigende behandling, omgangstone m.v., som er vanskeligt objektivt at konstatere ved et tilsynsbesøg, oplevedes udfordringen større end ved forhold, der vedrørte mere hårde områder som for eksempel fysiske rammer og økonomi.

Da det nu er indført, at indberetter kan vælge at fravige anonymitetskravet helt eller delvist (jævnfør ny lovgivning på området - 1. januar 2017), vurderes det til i høj grad at optimere kvaliteten af risikovurderingen og de eventuelle tilsynsmæssige konsekvenser på baggrund af henvendelsen – idet socialtilsynet kan præsentere denne åbent for det berørte tilbud eller plejefamilie.

I de tilfælde, hvor indberetter har anført kontaktoplysninger, men stadig ønsker anonymitet, har praksis - ud fra en konkret vurdering - været, at kontakte vedkommende for supplerende oplysninger til at understøtte henvendelsen. Således har tilsynskonsulenten fået grundlag for efterfølgende – i kontakten med tilbuddet eller plejefamilien - at spørge ind til og bedre at kunne belyse indikatorer under de relevante temaer i kvalitetsmodellen.

Væsentlige ændringer

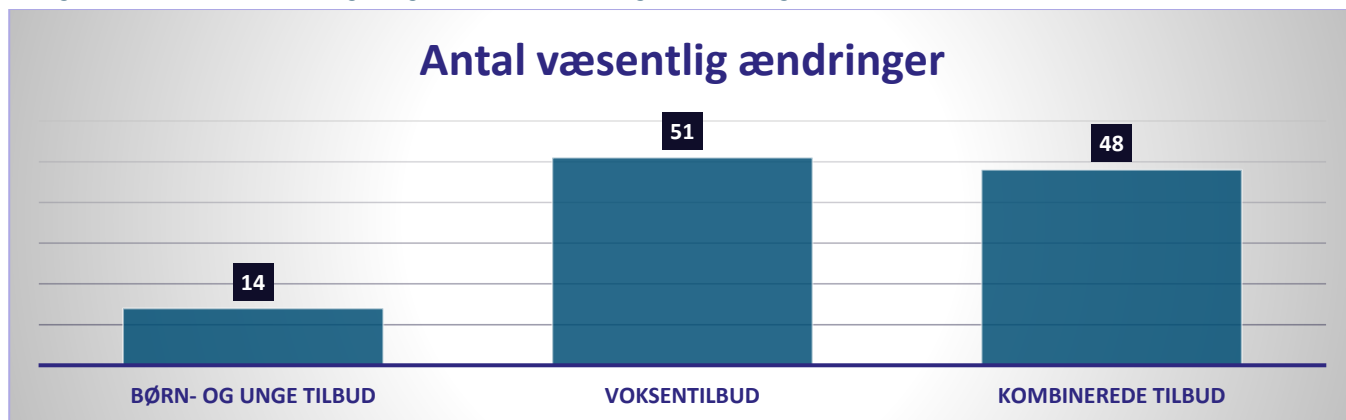
Tilbuddene har oplysningspligt og skal af egen drift give socialtilsynene oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsesgrundlaget, jævnfør lov om socialtilsyn § 12, stk. 2, nr. 1.

Socialtilsynene fastsætter en særlig takst for godkendelse af væsentlige ændringer i allerede eksisterende tilbud, jævnfør lov om socialtilsyn § 23, stk. 3 og bekendtgørelse om socialtilsyn § 30, stk. 4.

En væsentlig ændring kan blandt andet vedrøre:

- Juridisk grundlag.
- Antal pladser.
- Målgruppe.
- Fysiske rammer.

Diagram 12: Antal ansøgninger om væsentlige ændringer – tilbud

Antallet af modtagne ansøgninger om væsentlige ændringer er sammenlignet med 2018 steget med 13 %.

Der er otte ansøgninger om væsentlige ændringer, der har resulteret i godkendelse med vilkår.

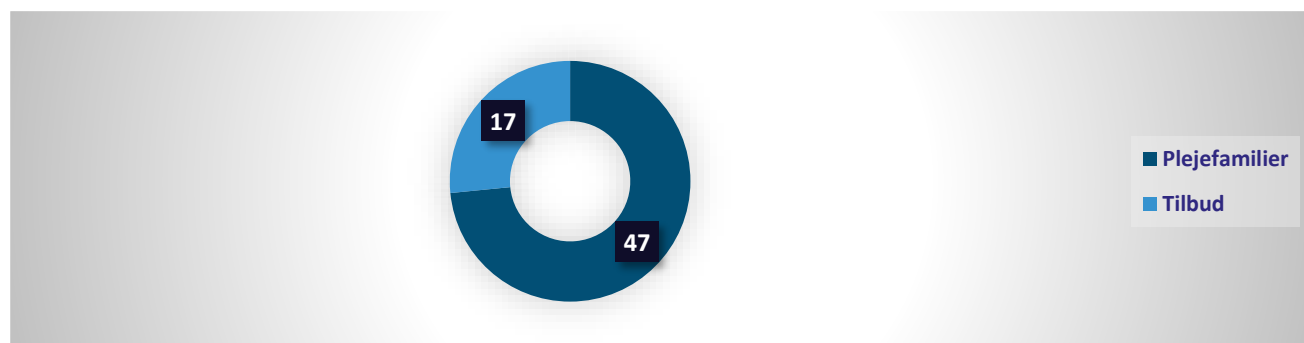
På plejefamilieområdet gælder oplysningspligten også, men her er der tale om ændring af godkendelsen og ikke en væsentlig ændring. Der er på plejefamilieområdet modtaget 235 ansøgninger om ændring af godkendelsen, hvilket er en stigning på 17,5 % i forhold til 2018.

Ansøgningerne på plejefamilieområdet vedrører hovedsageligt fysiske rammer og antal pladser. På tilbudsområdet vedrører ansøgningerne primært målgrupper og antal pladser.

Sagsbehandlingstid

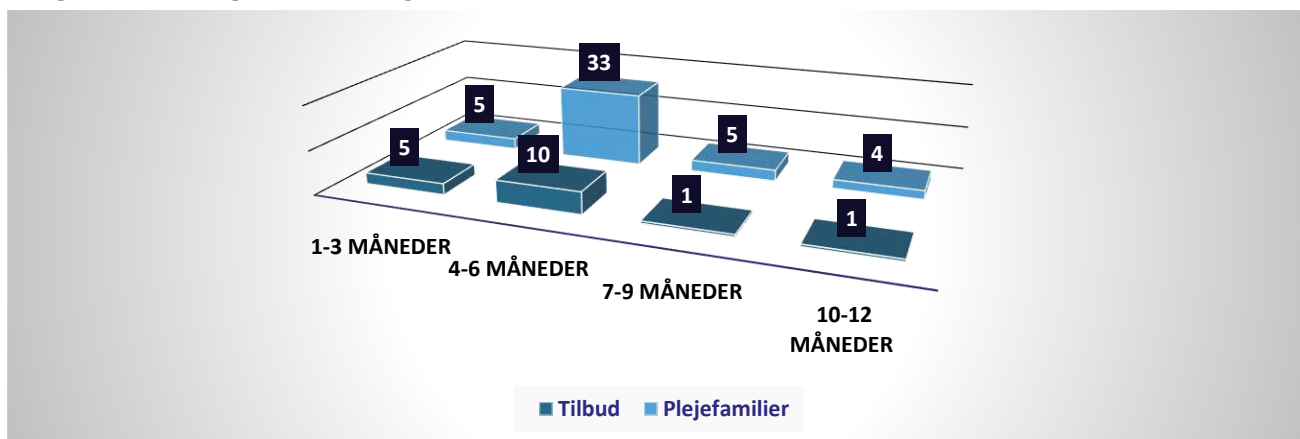
Sagsbehandlingstid defineres som tidsperioden fra en ansøgning om ny-godkendelse modtages, til den er afgjort efter endt høringsperiode. Det er gennemførelstidspunktet, som er afgørende for, hvilket år den registres under. Eksempel: En ansøgning modtaget i december 2018 og færdigbehandlet i januar 2019 vil fremgå af socialtilsynets årsrapport 2019.

Diagram 13: Antallet af færdigbehandlede ansøgninger

Antallet af ny-ansøgninger på plejefamilieområdet, der er færdigbehandlet i 2019, er faldet med 6 %, og på tilbudsområdet er der en stigning på 21,4 %.

Diagram 14: Sagsbehandlingstiden

Ovenstående diagrammer er kun ny-ansøgninger, der enten er blevet godkendt eller ikke godkendt. Som det fremgår af **Diagram 14: Sagsbehandlingstiden**, er en sagsbehandlingstid på 4-6 måneder det mest almindelige for både plejefamilieansøgninger og tilbudsansøgning. Den største ændring på begge områder, sammenlignet med 2018, er, at der ikke er nogle sagsbehandlingstider på mere end 12 måneder.

En ny-godkendelse er en relativ omfattende proces, idet tilbud og plejefamilier skal vurderes efter alle temaer i kvalitetsmodellen. Der er flere forhold, der betyder relativ lang sagsbehandlingstid. For tilbuddene er det ofte forhold vedrørende økonomi, vedtægter og bestyrelse, der tager lang tid at afklare.

En anden væsentlig grund, til at sagsbehandlingen kan tage lang tid, er, at langt fra alle ansøgere fremsender det materiale, socialtilsynet anmoder om ved ansøgningstidspunktet, og at der ofte går lang tid med at fremskaffe de nødvendige dokumenter, for eksempel oplysninger om tilbuddets eller plejefamiliens økonomi.

Vi har også oplevet, at sagsbehandlingstiden kan være lang på grund af ændringer i plejefamiliernes liv, som de først oplyser om ved tilsynsbesøget. Livsændringerne kan blandt andet omfatte køb af nyt hus, at plejefamilien står over for en større renovering af deres bolig, at plejemor er eller forventer at blive gravid og lignende. I disse tilfælde drøftes det med plejefamilierne om deres nuværende livssituation har den stabilitet, der skal være til stede for at sikre et plejebarn den bedste hjælp og støtte. Der er ligeledes tilfælde, hvor behandlingen af ny-ansøgningen afventer, at plejefamilierne får bragt forskellige forhold i orden, inden den videre proces i godkendelsen kan fortsætte. Det er ofte forhold, som det alene er plejefamilien, der kan påvirke. En ny-ansøgning kan ikke sættes i bero. Det betyder, at der vil være tilbudsansøgninger, der har en meget lang sagsbehandlingstid, som skyldes årsager, der ligger udenfor Socialtilsyn Øst's rækkevidde.

Vi anvender en del ressourcer i forhold til plejefamilier og tilbud, der vælger at trække deres ansøgning tilbage. Det er meget forskelligt, hvornår i godkendelsesprocessen ansøgningerne bliver trukket tilbage.

I 2019 var der 36 plejefamilier og 4 tilbud, der trak deres ansøgning tilbage.

Diagram 15: Antal ansøgninger der er trukket tilbage

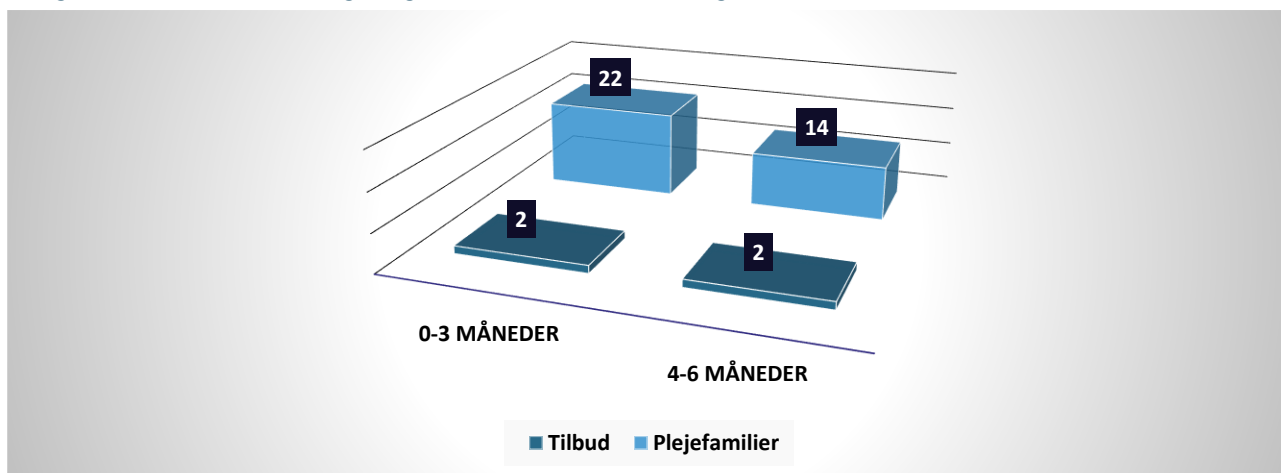

Diagram 15: Antal ansøgninger der er trukket tilbage viser, at antallet af ansøgere der trækker deres ansøgning tilbage sent i godkendelsesprocessen, er faldet på både tilbuds- og plejefamilieområdet. At der er et fald i ansøgere, der trækker deres ansøgning tilbage sent i godkendelsesprocessen, kan hænge sammen med, at vi hele tiden har fokus på at vejlede ansøgerne om at trække deres ansøgning tilbage, hvis de ikke er helt klar til at ansøge.

Magtanvendelser

Vi har i løbet af 2019 registreret og vurderet 1.955 modtagne magtanvendelser. Alle magtanvendelser er vurderet ud fra den gældende lovgivning. Denne registrering gør det muligt at give en foreløbig vurdering af tilbuddenes kendskab til reglerne om magtanvendelse, og hvordan tilbuddene arbejder med at forebygge magtanvendelser.

Magtanvendelser er et højt prioriteret område for socialtilsynet. Det er en væsentlig opgave for tilsynet at føre opsyn med om tilbud og plejefamilier anvender og fortolker magtanvendelsesreglerne rigtigt med afsæt i lovgivningen og med børn, unge og borgeres rettigheder i fokus. Men magtanvendelsesområdet er også en vigtig markør for tilbud og plejefamiliers kvalitet. Der ses sammenhæng mellem tilbud og plejefamiliers arbejde med magtanvendelser og en række andre temaer i kvalitetsmodellen – ledelse, kompetencer, inddragelse af borgerne og rettighedsperspektivet – for at nævne nogle få. Der ses ofte udfordringer på mere end et tema, hvis der er udfordringer med et tilbuds anvendelse eller fortolkning af magt eller magtanvendelsesregler.

Magtanvendelser – en markør på kvalitet

Med ovennævnte bagtæppe har vi i 2019 taget nye arbejdsgange og redskaber i brug. Ud fra en risikovurdering udarbejdes der en magtprofil af konkrete tilbud. Denne profil kan hjælpe med analysen af et tilbuds magtanvendelse og eventuelle tilsynsmæssige reaktioner samt indgå i dialogen med tilbuddet med henblik på at kvalificere tilbuddets arbejde.

Magtanvendelsesindberetningerne indeholder en række data, som vi registrerer systematisk, efterhånden som de kommer ind. Det er blandt andet dette datamateriale, der danner grundlag for magtprofilerne. Vi kan følge anvendelsen af magt på individ-, afdelings-, tilbuds- og områdeniveau. Dette er værdifuldt for at kunne omsætte data til mulige tilsynsperspektiver i relation til det enkelte tilbud. Vi har valgt at formidle en

række data der illustrerer fordelingen indenfor driftsherre, køn og alder.

Børneområdet

Tabel 15: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 og 2019 fordelt på driftsherre - Børneområdet

Driftsherre	Antal indberetninger	
	2018	2019
Kommunalt tilbud	376 (38,8 %)	274 (27 %)
Privat tilbud	305 (31 %)	372 (36,7 %)
Regionalt tilbud	286 (29,3 %)	362 (35,7 %)
Plejefamilier	9 (0,9 %)	6 (0,6 %)
<i>Heraf</i>		
Sikret døgninstitution	216 (33 %)	284 (45 %)
Åben døgninstitution	444 (67 %)	350 (55 %)
I alt	976	1.014

Tabel 15: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 og 2019 fordelt på driftsherre - Børneområdet viser, at der er en stigning i antal magtanvendelsesindberetninger på 3,9 % i 2019. Antallet af magtanvendelsesindberetninger falder på de kommunale tilbud med 27,1 % og i plejefamilier med 33,3 %, men der er en stigning på både de private og regionale tilbud på henholdsvis 22 % og 26,6 %.

Stigningen i antal magtanvendelser på de sikrede døgninstitutioner udgør 31,5 %, hvorimod der er et fald på 21,2 % i antal magtanvendelser på de åbne døgninstitutioner. Samlet er der et fald i antal magtanvendelsesindberetninger på de sikrede og åbne døgninstitutioner på 3,9 %

Voksenområdet

Tabel 16: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 og 2019 fordelt på driftsherre - Voksenområdet

Driftsherre	Antal indberetninger	
	2018	2019
Kommunalt tilbud	386 (37,7 %)	207 (22 %)
Privat tilbud	230 (22,5 %)	420 (44,8 %)
Regionalt tilbud	407 (39,8 %)	311 (33,2 %)
I alt	1.023	938

Tabel 16: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2018 og 2019 fordelt på driftsherre - Voksenområdet viser, at der er et fald i antallet af modtagne magtanvendelsesindberetninger på 8,3 % i 2019. Antallet af magtanvendelsesindberetninger falder på de kommunale og regionale tilbud med henholdsvis 46,4 % og 23,6 %, hvorimod antallet er for de private tilbud er steget med 82,6 %.

Kriterium 6 under tema 4, *Sundhed og trivsel*, i kvalitetsmodellen omhandler magtanvendelser: *"Tilbuddet forebygger magtanvendelser"*.

Som indikator for, om kriteriet er opfyldt, opstilles indikator 6.a: *Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at magtanvendelser så vidt muligt undgås.*" og indikator 6.b: *"Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen."*

Aktindsigt

Vi har i 2019 behandlet 73 anmodninger om aktindsigt.

Tabel 17: Antal behandlede aktindsigtsanmodninger

Anmoderprofil	Lovgrundlag	Antal
Part(er) eller partsrepræsentant	Forvaltningslovens §§ 9-18	7
Pressen	Offentlighedslovens §§ 7-14	35
Pårørende, interesseorganisationer og andre	Offentlighedslovens §§ 7-14	29
Kommuner	Forvaltningslovens § 28	2

I forhold til 2018 er der en stigning på 25,9 %.

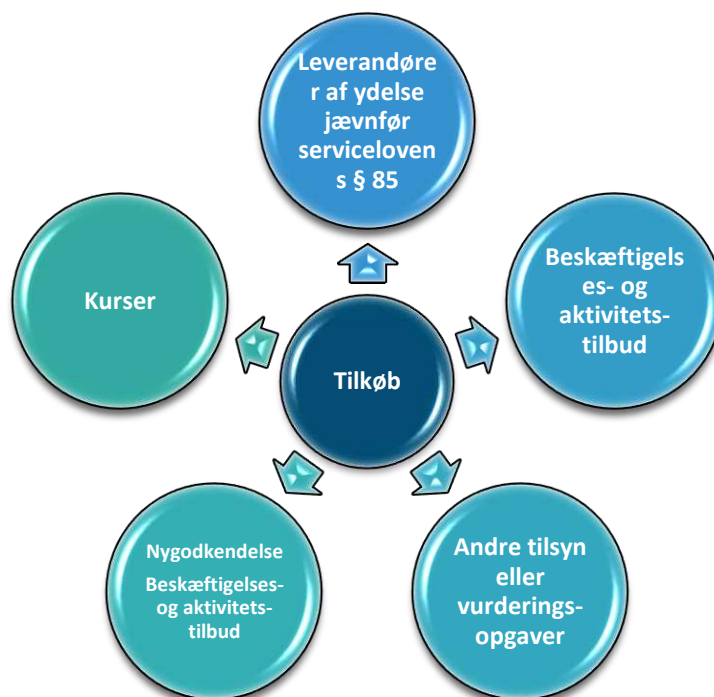
De modtagne anmodninger viser, at det hyppigst er pressen, der har anmodet om aktindsigt i 2019, hvilket også gjorde sig gældende i 2017 og 2018.

Tilkøb

Tilkøbsfunktionen har i 2019 udbudt tilsyn med afsæt i servicelovens § 148a.

Vi har valgt at tilbyde kommuner muligheden for at tilkøbe nogle af de tilsyn, som ikke er skrevet ind i lov om socialtilsyn. Derudover udbyder vi formidlingsopgaver, undervisning med mere.

Diagram 16: Tilkøbsydelse

Tilsynstyper

Tilsyn med beskyttet beskæftigelse samt samværs- og aktivitetstilbud efter servicelovens §§ 103 og 104, som ikke er en del af et andet tilbud og derfor ikke er omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn.

Andre tilsyn eller vurderingsopgaver

Vi har indgået en aftale om tilsyn hvert andet år med de fem julemærkehjem, drevet af Julemærkefonden, der har beliggenhed i hele Danmark. En tilsynsopgave, hvor julemærkehjemmene udvælger fokusområder for tilsynet.

Vi har også indgået aftale med kommuner om at forestå sagsbehandlingen vedrørende etablering og godkendelse af beskyttet beskæftigelse og/eller samværs- og aktivitetstilbud.

Vi bestræber os på ikke kun at kontrollere, men også at være i en god dialog med tilbuddene og repræsentanter for de rekvirerende kommuner. Målet er, at tilsynsrapporter ikke alene giver billeder af, hvad der fungerer godt og dårligt, men også kan anvendes som inspiration til ny lokal faglig udvikling, idet der udarbejdes anbefalinger til tilbuddene.

Der har i 2019 været samarbejdet med fire kommuner og ført 10 tilsyn.

Erfaringer, særlige fokuspunkter eller lignende

Vi har siden 2014 oparbejdet et godt samarbejde med flere kommuner. Socialtilsynet agerer ikke som myndighed, men rådgiver tilbud og kommuner i forhold til behov for faglig udvikling m.m. Vores tilsynsaktivitet drøftes hvert år med kunderne (købere af tilsyn), og koncepterne udvikles årligt i forhold til de faglige udfordringer socialtilsynet erfarer og i forhold til, hvad der efterspørges. Samspillet med den øvrige aktivitet i Socialtilsyn Øst, blandt andet kvalitetsmodellen, opleves befordrende for den faglige udvikling og systematikken i tilkøbsfunktionen.

Hvad er tankerne i 2020

Vi ønsker fortsat at udvikle på tilkøbsopgaverne, hvor vi løbende vil indgå i dialog vedrørende mere individuelle og specifikke tilkøbsopgaver, der efterspørges af tilbud, kommuner m. fl..

Formidling, undervisning m.m.

Vi udbyder egne temadage og kurser som tilkøbsydelse, men løser også formidlingsopgaver på opfordring. Det handler om juridiske og fagspecifikke temaer og kurser, der vurderes at have interesse og relevans for kommuner, tilbud, plejefamilier og relevante organisationer. Eksempler på aktiviteterne i 2019:

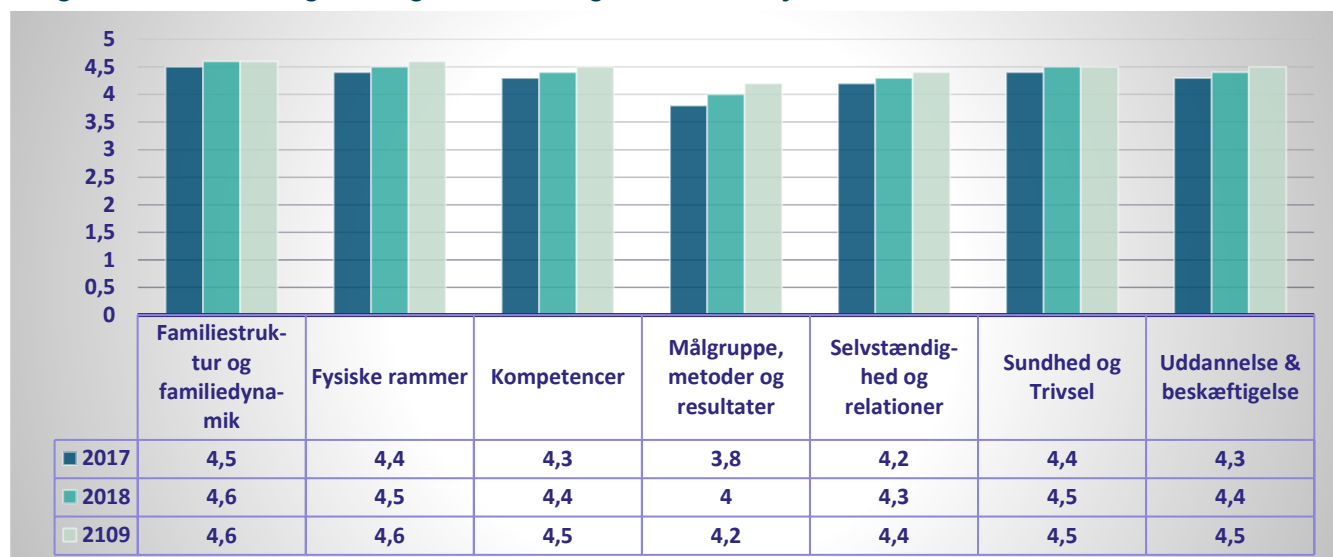
- Kursus om arbejdet med børn og unge med skæv udviklingsprofil.
- Kursus om plejefamiliers rettigheder og pligter i arbejdet med anbragte børn og unge.
- Grundkursus for generelt godkendte plejefamilier.
- Kursus om magtanvendelse (voksne) og lov om voksenansvar (børn og unge).
- Kursus om sociale medier og digitale platforme.

Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore

Plejefamilier

Vi har gennemført 1.330 tilsyn fordelt på 1.189 plejefamilier.

Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier

*I ovenstående diagram fremgår kun score på de plejefamilier der fortsat er godkendt pr. 31. december 2019

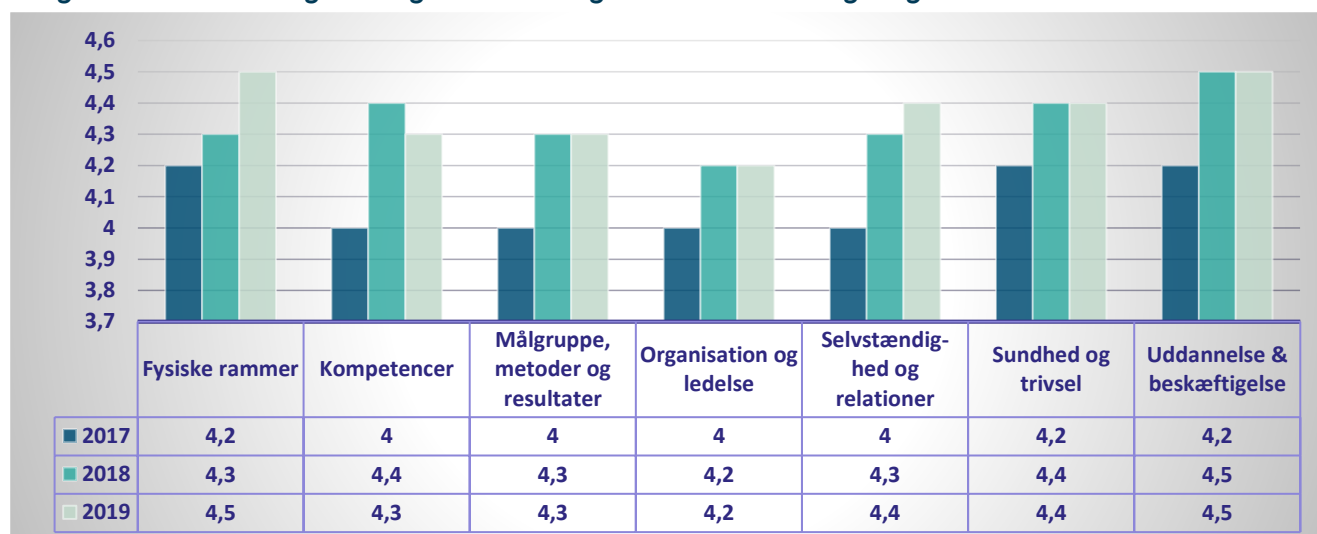
Det fremgår af **Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**, at scorerne ligger stabilt fra 2018 til 2019. Scorerne stiger lidt i alle temaer fra 2017 til 2019. Den største ændring ligger i temaet *Målgruppe, metoder og resultater*. Dette vurderer vi som en positiv udvikling, som er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. At scorerne stiger en lille smule, er et udtryk for, at kvaliteten generelt er stabil.

Der er flere årsager til, at scorerne er næsten uændret. I forhold til temaet *Uddannelse og beskæftigelse* kan blandt andet nævnes at de plejefamilier, der har aflastningspladser eller meget små børn sjældent vil opnå en særligt høj score, da denne målgruppe falder uden for temaet *Uddannelse og beskæftigelse*, men skal alligevel opnå en score for at tilsynsrapporten kan dannes. Derudover, vil plejefamiliernes fysiske rammer mere eller mindre være status quo, da der løbende vedligeholdes på de fysiske rammer og plejefamilierne ikke flytter hverken hvert eller hvert andet år. Der hvor de lave score kan forekomme vedrørende de fysiske rammer, er når der kommer et nyt plejebarn i familien, der har behov for andre fysiske rammer end det tidligere plejebarn for eksempel på grund af fysisk eller psykisk handicap.

Børne- og unge tilbud

Vi har gennemført 73 tilsyn fordelt på 55 tilbud på børne- og unge området.

Diagram 18: Udvikling i den gennemsnitlige score – Børn og unge tilbud

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de børn og unge tilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2019

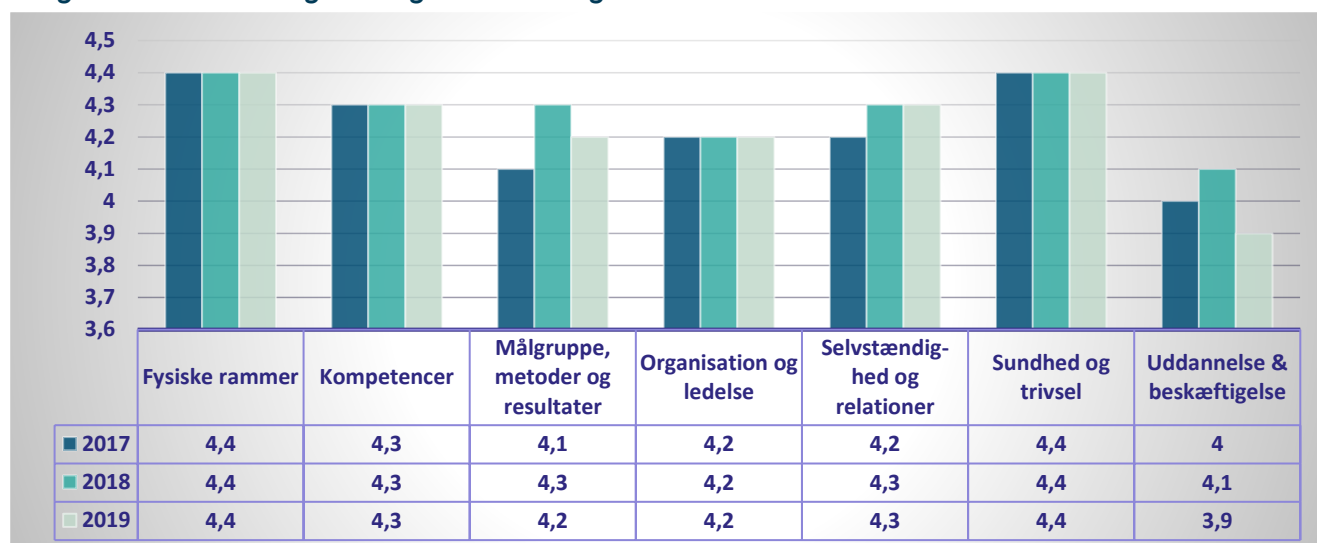
Det fremgår af [Diagram 18: Udvikling i den gennemsnitlige score – Børn og unge tilbud](#), at scorerne på børne- og ungeområdet i alle temaer er steget fra 2017 til 2019. Scorerne i temaet *Selvstændighed og relationer* stiger mest. Vi vurderer, at der er en generelt høj kvalitet i børne- og unge tilbud. Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Overordnet set vurderes det, at stigningerne skyldes tilbuddenes arbejde med udviklingspunkter, og at vi kontinuerligt arbejder dialogbaseret. Derudover foretages der, i større omfang end tidligere, en risikobaseret vurdering af det enkelte tilbud i tilsynsprocessen, hvilket gør, at fokus i større omfang rettes mod de områder, hvor der kan være behov for udvikling.

Voksentilbud

Vi har gennemført 295 tilsyn fordelt på 225 tilbud på voksenområdet.

Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score – Voksen tilbud

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de voksentilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2019

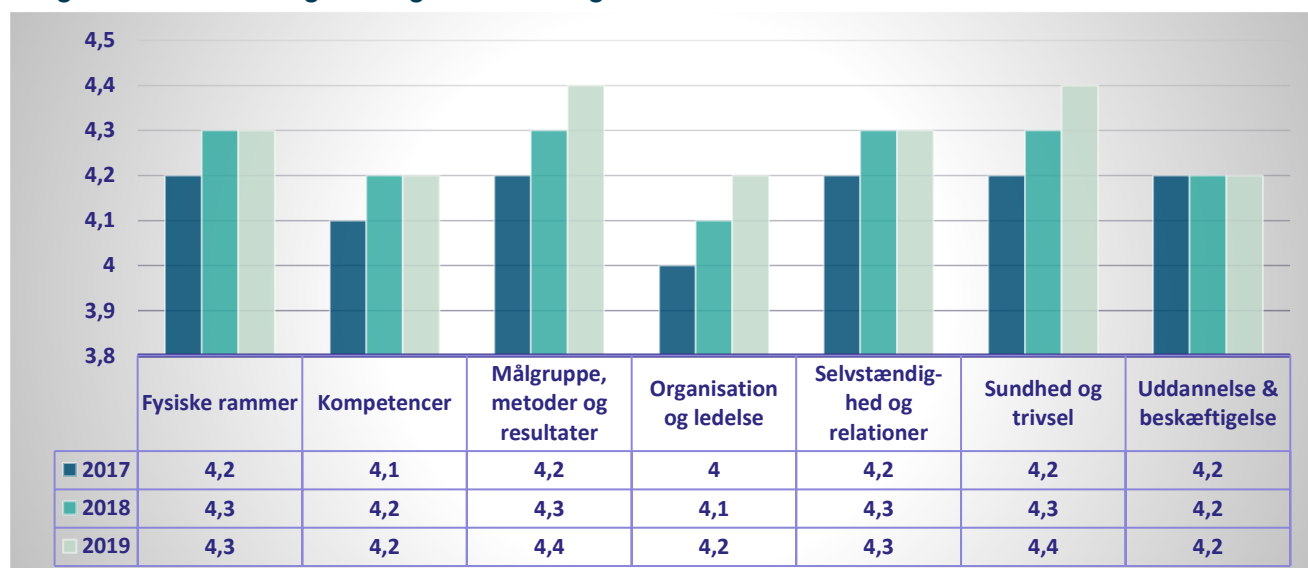
Det fremgår af **Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score – Voksen tilbud**, at scorerne ligger stabilt fra 2017 til 2019. Scorerne er status quo fra 2017 til 2018. Dette vurderer vi som en positiv udvikling, der er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. At scorerne er status quo, er et udtryk for, at kvaliteten generelt er stabil.

Som i 2018 vurderer vi, at der arbejdes fokuseret med udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne. Der er større tendens til, at borgerne inddrages i de mål der sættes, og hvordan de skal effektueres.

Kombinerede tilbud

Vi har gennemført 157 tilsyn fordelt på 119 kombinerede børne- og ungetilbud og voksentilbud.

Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Kombinerede tilbud

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de børn og ungetilbud og voksentilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2019

Det fremgår af **Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Kombinerede tilbud**, at scorerne ligger stabilt fra 2017 til 2019. Scorerne er status quo eller i en lille stigning fra 2017 til 2019. Dette vurderer vi som en positiv udvikling, der er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. At scorerne er status quo, er et udtryk for, at kvaliteten generelt er stabil.

I kategorien kombinerede tilbud er der en overvægt af private tilbud. Vi har en formodning om, at der er sket en stigning af antal private tilbud, som indgår i denne kategori, da især flere børne- og ungetilbud har fået væsentlige ændringer, som har resulteret i, at de også er blevet godkendt efter voksenparagraffer. Imens er antallet af offentlige tilbud i denne kategori ikke umiddelbart ændret væsentligt.

Bilag 3: Socialtilsyn Øst's Økonomi

Budget og regnskab

I **Tabel 18: Budget 2019 og regnskab 2019, 1.000 kroner** fremgår budget og regnskab 2019 for Socialtilsyn Øst.

Tabel 18: Budget 2019 og regnskab 2019, 1.000 kroner

	Budget 2019	Regnskab 2019	Forskel
Socialtilsyn Øst's direkte udgifter (eksklusivt tilkøb)	41.303	40.785	-518
Indirekte udgifter, overhead med mere.	2.200	2.161	-39
Udgifter i alt	43.503	42.946	-557
Indtægter fra objektiv finansiering	-22.495	-22.495	0
Indtægter fra tilsynstakster (eksklusivt tilkøb)	-21.009	-21.649	-641
Indtægter i alt	-43.503	-44.144	-641
Netto (+ = merforbrug)	0	-1.198	-1.198

Takster

Tabel 19: Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Øst viser antallet af døgntilbud og plejefamilier med videre omfattet af tilsyn fra os – dels hvor mange, der var forudsat i budgettet for 2019, og hvor mange der faktisk var.

Tabel 19: Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Øst

Traditionelle tilbudstyper	Forudsat i budget 2019	Faktisk antal i 2019
Plejefamilier	1.159	1.100
Tilbud på børneområdet (døgntilbud med videre)	112	108
Tilbud på voksenområdet (døgntilbud med videre)	276	277
I alt	1.547	1.485

Note: Antallet af faktiske tilbud er eksklusivt tilbud/plejefamilier, der var under ny-godkendelse i 2019. De kombinerede tilbud indgår i antallet på børne- og voksenområdet.

Tabel 20: Takster i kroner (løbende priser) viser udviklingen i vores takster fra 2014 til 2019. Tillægstakster opgøres konkret og individuelt, hvorfor de ikke fremgår af tabellen.

Tabel 20: Takster i kroner (løbende priser)

Takstkategori	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0 – 7	34.475	31.573	31.227	36.486	36.993	35.063
8 – 24	41.370	37.888	37.221	43.784	44.392	42.076
25 – 49	68.949	63.147	61.967	72.973	73.987	70.126
>50	103.424	94.720	92.889	109.459	110.980	105.189
Ny-godkendelser						
0 – 7	19.924	21.329	25.345	39.875	39.266	37.729
8 – 24	23.909	25.594	30.209	47.875	47.119	45.274
25 – 49	39.848	42.657	50.296	79.792	78.532	75.457
>50	59.772	63.986	75.392	119.668	117.798	113.186
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse						
0 – 7	9.962	10.664	6.988	8.702	9.174	8.261
8 – 24	11.954	12.797	8.331	10.442	11.008	9.913
25 – 49	19.924	21.329	13.870	17.404	18.347	16.522
>50	29.886	31.993	20.789	26.106	27.521	24.783
Skærpet tilsyn						
0 – 7	8.618	7.893	7.807	9.122	3.699	3.506
8 – 24	10.342	9.472	9.305	10.946	4.439	4.208
25 – 49	17.237	15.787	15.492	18.243	7.399	7.013
>50	25.856	23.680	23.222	27.365	11.098	10.519

Bilag 4: Formålet med socialtilsynene

Tilsynsreformen på det sociale område har været i anvendelse i seks år. Reformens overordnede mål, om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier, opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som værende i en positiv udvikling. Tilsynsreformen blev evalueret ved udgangen af 2017. Evalueringen blev offentliggjort i 2018⁵.

Gennem en systematisk tilsynsproces skabes der muligheder for, at der opsamles den nødvendige viden og erfaring, så kvaliteten kan udvikles i de sociale tilbud og herigennem øge effekten af indsatsen på det sociale område.

Opsamlingen af den nødvendige erfaring og viden sker via en række afrapporteringer. Der er krav om årsrapporter fra det enkelte tilbud, socialtilsynets årsrapport og Socialstyrelsens auditfunktion.

Socialtilsynets årsrapport skal fungere som en årlig afrapportering til Socialstyrelsens auditfunktion og til sekretariatet for udarbejdelse af rammeaftalerne for regionen om socialtilsynets virke og resultater i forhold til de opgaver og rammer, som er stillet i lov om socialtilsyn. Årsrapporten offentliggøres på socialtilsynets hjemmeside.

Herudover, skal årsrapporterne medvirke til:

- At fungere som centrale oplysninger til Socialstyrelsens auditfunktion og samtidig muliggøre sammenligning på tværs af de fem socialtilsyn.
- At kunne fungere som input til de regionale drøftelser i forhold til rammeaftalerne.
- At kunne anvendes som ledelsesinformation internt i de enkelte socialtilsyn.
- At øvrige interessenter får mulighed for at følge socialtilsynets arbejde.

Baggrund og rammer for tilsynet

De fem separate socialtilsyn i Danmark, der har ansvaret for hver deres region, løfter opgaven, som er fastsat i lov om socialtilsyn, er:

- Socialtilsyn Hovedstaden (Frederiksberg Kommune).
- Socialtilsyn Øst (Holbæk Kommune).
- Socialtilsyn Syd (Faaborg-Midtfyn Kommune).
- Socialtilsyn Midt (Silkeborg Kommune).
- Socialtilsyn Nord (Hjørring Kommune).

I oversigten over de fem socialtilsyn ovenfor er det i parentes angivet, hvilken kommune det enkelte socialtilsyn er placeret i. Som det fremgår, er Socialtilsyn Øst placeret i Holbæk Kommune. For at sikre uvildighed fører Socialtilsyn Øst ikke tilsyn med tilbud og plejefamilier i Holbæk Kommune, som

⁵ [Evaluering af tilsynsreformen](#)

i stedet får udført tilsyn af Socialtilsyn Hovedstaden. Socialtilsyn Øst fører ligeledes tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i en af de andre tilsynskommuner, Hjørring Kommune.

De fem socialtilsyns tilsynsopgaver drejer sig om det driftsrettede tilsyn på følgende typer af tilbud:

- Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i serviceloven⁶.
- Opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6 i serviceloven.
- Botilbud til voksne efter §§ 107-110 i serviceloven. Disse omfatter herberger og krisecentre samt midlertidige og længerevarende botilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- Alkohol- og misbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og 101a i serviceloven og § 141 i sundhedsloven⁷.
- Borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i serviceloven.

Socialtilsynene fører også tilsyn, hvor der ydes støtte efter blandt andet servicelovens § 85 til borgere, der bor i plejeboliger eller lignende boformer. I forhold til hvorvidt botilbudslignende botilbud med støtte efter § 85 er omfattet af lov om socialtilsyn lægges der vægt på⁸. Socialtilsynene skal i disse tilfælde træffe afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af tilsynet.

En af socialtilsynets primære funktioner er at godkende sociale tilbud og plejefamilier. Det betyder, at nye sociale tilbud og plejefamilier, offentlige såvel som private, skal godkendes af et socialtilsyn, før tilbuddet må tages i brug, og der må visiteres borgere til tilbuddet.

Socialtilsynet skal også godkende væsentlige ændringer i forhold til, hvad tilbuddet hidtil har været godkendt til. Disse ændringer kan for eksempel være udvidelse med flere pladser, nye målgrupper eller fysiske rammer.

Med indførelsen af lovændring i 2017⁹ fik socialtilsynene kompetence til at træffe afgørelse om, at godkendelser kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien.

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud og plejefamilier at de, efter socialtilsynets samlede vurdering, har den fornødne kvalitet. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke har den fornødne kvalitet, kan socialtilsynet opstille vilkår for godkendelsen af tilbuddet/plejefamilien eller træffe afgørelse om skærpet tilsyn og udstede påbud, som tilbuddet/plejefamilien skal opfylde for, at tilbuddet/plejefamilien fortsat kan være godkendt. I sidste instans kan socialtilsynet tilbagekalde godkendelsen, hvilket medfører at tilbuddet/plejefamilien må lukke.

Socialtilsynene skal i henhold til lov om socialtilsyn og tilhørende bekendtgørelse føre tilsyn og vurdere tilbuddenes kvalitet efter fælles kvalitetsmodeller for både plejefamilier og for de øvrige tilbud.

⁶ [LBK nr 798 af 07/08/2019](#)

⁷ [LBK nr 903 af 26/08/2019](#)

⁸ - At tilbuddet leveres i boligformer der ikke er godkendt efter lovens § 2 eller friplejeboliger
- At der er servicearealer i umiddelbar nærhed
- Støtten ydes af fast personale
- I væsentlig grad støtte efter § 85
- Målgruppen er personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer

⁹ [LBK nr 846 af 21/08/2019](#)

Tilbuddenes kvalitet vurderes efter følgende temaer:

- Uddannelse og beskæftigelse.
- Selvstændighed og relationer.
- Målgrupper, metoder og resultater.
- Sundhed og trivsel.
- Familiestruktur og familiedynamik - for plejefamilier.
- Organisation og ledelse - for tilbud.
- Kompetencer.
- Fysiske rammer.

Økonomien vurderes særskilt og er ikke indeholdt i kvalitetsmodellen. Det økonomiske tilsyn på tilbudsområdet består af en samlet vurdering, derudover skal socialtilsynet tage stilling til om tilbuddet er:

- Økonomisk bæredygtigt.
- Giver tilbuddets økonomi mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen.
- Om der er gennemsigtighed med tilbuddets økonomi.

På plejefamilieområdet består det økonomiske tilsyn alene af socialtilsynets samlede vurdering af plejefamiliens økonomi i forhold til at sikre et plejebarn en tryk og stabil anbringelse.

Inden for hvert tema er der en række kriterier og indikatorer, som socialtilsynet skal vurdere tilbud og plejefamilier efter. Kvalitetsmodellerne skal sikre, at der bliver ført et ensartet og systematisk tilsyn, hvor tilbuddene og plejefamilierne bliver vurderet¹⁰ ud fra de væsentligste parametre for kvalitet. Kvalitetsmodellerne kan læses i deres fulde længde i bekendtgørelse om socialtilsyn¹¹.

Årsrapporten vil beskrive, hvad Socialtilsyn Øst har foretaget af tilsyn ud fra en kvantitativ tilgang. Der vil også være en kvalitativ tilgang, hvor det beskrives, hvordan kvalitetsniveauet i de sociale tilbud og plejefamilierne er set i 2018.

Mission

Vores mission er, i henhold til den gældende tilsynspolitik, der er fælles for alle fem socialtilsyn:

- At kontrollere at borgerne gives en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud og plejefamilier efter serviceloven.
- At der ikke foregår misbrug af offentlige midler på stedet.
- At bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene på det specialiserede socialområde.
- At sikre professionalisme, uvildighed og systematik i tilsynsarbejdet via et fagligt kompetent tilsyn.

Vores mission har dermed både et kontrol-, kvalitetssikrings- og kvalitetsudviklingsperspektiv.

¹⁰ - **Samlet vurdering af om tilbuddet kan godkendes:** Jævnfør §§ 6 og 12 – 18 samt relateret lovgivning

- **Kvalitetsvurdering:** Temaer jævnfør § 6

- **Kvalitetsbedømmelse:** Kriterier og indikatorer jævnfør kvalitetsmodellerne

¹¹ [BEK nr 1633 af 27/12/2019](#)

Hvis missionen skal indfries, forudsætter det en udstrakt grad af dialog mellem socialtilsynene og de forskellige samarbejdspartnere, sociale tilbud og plejefamilier. For at indfri målsætningen har Socialtilsyn Øst i 2019 blandt andet afholdt kommunemøder, hvor vores ledelse har holdt møder med alle de kommuner, vi har tilsynsforpligtelsen med i region Sjælland samt Hjørring Kommune. Derudover har vi afholdt informationsmøder for samarbejdspartnere, herunder for sociale tilbud og plejefamilier samt samarbejds møder med relevante interesseorganisationer.